

დამატებული ღირებულების გადასახადის არსი

დამატებული ღირებულების გადასახადი (დღგ) წარმოადგენს ერთ-ერთ ყველაზე მნიშვნელოვან გადასახადს. მისი აკრეფის სქემა შემუშავებულ იქნა ფრანგი ეკონომისტის მ. ლორეს მიერ 1954 წელს. საფრანგეთის საგადასახადო სისტემაში დამატებული ღირებულების გადასახადი შემოღებულ იქნა 1958 წლიდან.

რომის 1957 წლის შეთანხმება ევროპის ეკონომიკური თანამშრომლობის შექმნის შესახებ ითვალისწინებდა, რომ მონაწილე ქვეყნები, საერთო ბაზრის შექმნის ინტერესებიდან გამომდინარე, გაატარებდნენ ღონისძიებებს არაპირდაპირი გადასახადებით დაბეგვრის სისტემის ჰარმონიზაციის მიზნით. გადასახადების დაბეგვრის ერთიანი სისტემის შექმნის პირველი ნაბიჯები დაგვირგვინდა 1967 წლის 11 აპრილს ევროპის ეკონომიკური თანამშრომლობის საბჭოს მეორე დირექტივით, რომელმაც აღიარა დღგ ევროპის ეკონომიკური თანამშრომლობის წევრი ქვეყნების ძირითად არაპირდაპირ გადასახადად და დაადგინა, რომ 1972 წლამდე ამ ქვეყნებს უნდა მიეღოთ შესაბამისი კანონმდებლობა და თავიანთ ტერიტორიაზე შემოედოთ ეს გადასახადი. საგადასახადო სისტემაში დღგ-ის არსებობა წარმოადგენს ევროპის ეკონომიკურ თანამშრომლობაში სახელმწიფოს შესვლის სავალდებულო პირობას.

დღგ მსოფლიოს 45-ზე მეტ, მათ შორის ევროპის ყველა სახელწიფოში, გამოიყენება. საშუალოდ დღგ ბიუჯეტის შემოსავლების 14%-ს შეადგენს, თუმცა დღგ-ის წილი სხვადასხვა ქვეყნის ბიუჯეტში არსებითად განსხვავდება ერთმანეთისაგან. მაგალითად, საფრანგეთში ამ გადასახადის წილი, საერთო საგადასახადო შემოსავლებში შედარებით მაღალია (45%). ნიდერლანდების საგადასახადო შემოსავლების სტრუქტურაში დღგ 24%-ს (ყველა არაპირდაპირი გადასახადის 56%-ს) შეადგენს. მთელ რიგ მაღალგანვითარებულ ქვეყნებში დღგ საერთოდ არ არის შემოღებული. მაგალითად, აშშ-ის საგადასახადო სისტემა დღგ-ს არ ითვალისწინებს. აშშ-ში მოქმედებს მსგავსი ტიპის გაყიდვიდან გადასახადი, რომელიც თავისი არსითა და ადმინისტრირების მეთოდებით არსებითად განსხვავდება დღგ-ისაგან.

დღგ-ის გადახდის ტვირთი საბოლოო მომხმარებელს აწვება და ამიტომ იგი არაპირდაპირ გადასახადებს განეკუთვნება.

დამატებული ღირებულების გადასახადი, როგორც არაპირდაპირი გადასახადი, არის საქართველოს ტერიტორიაზე საქონლის, მომსახურების წარმოებისა და მიმოქცევის პროცესში შექმნილი ღირებულების ნაწილის, აგრეთვე საქართველოს ტერიტორიაზე შემოტანილი ყველა დასაბეგრი საქონლის ღირებულების ნაწილის ბიუჯეტში სავალდებულო შენატანი. დღგ, ექვემდებარება გადახდას საქონლის მიწოდების და მომსახურების გაწევის ყველა სტადიაზე. დასაბეგრი ბრუნვიდან ბიუჯეტში შესატანი დღგ-ის თანხას განისაზღვრება, როგორც სხვაობა დასაბეგრ ბრუნვაზე დარიცხულ დღგ-ის თანხასა და ჩასათვლელ დღგ-ის თანხებს შორის.

თავისი ეკონომიკური არსით აღნიშნული გადასახადი საქართველოს ტერიტორიაზე საქონლის, მომსახურების წარმოებისა და მიმოქცევის პროცესში შექმნილი ღირებულების ნაწილის, აგრეთვე საქართველოში შემოტანილი ყველა დასაბეგრი საქონლის ღირებულების ნაწილის ბიუჯეტში სავალდებულო შენატანის ფორმას წარმოადგენს.

დღგ-ის გამოანგარიშების მიზნით საქართველოს საგადასახადო წარმოებაში შემოღებულია ანგარიშ-ფაქტურების გამოყენება. დადგენილია ანგარიშ-ფაქტურების შევსების განსაზღვრული მოთხოვნები (სავალდებულო რეკვიზიტები, ეგზემპლარების რაოდენობა, გაფორმებისა და მიწოდების ვადები). გადასახადის გადამხდელი უწერს საქონლის (მომსახურების) მყიდველს ანგარიშ-ფაქტურას, სადაც უთითებს ამ გადასახადით გაზრდილ საქონლის ფასს, ასევე ცალკე სტრიქონად – დღგ-ის თანხას. მყიდველისაგან მიღებული დღგ-იდან გადასახადის გადამხდელი გამოქვითავს გადასახადის თანხებს,

რომელიც მან გადაიხადა საწარმოო საჭიროებისათვის აუცილებელი საქონლის შეძენისას. სხვაობის თანხა შეიტანება ბიუჯეტში.

გადასახადის „არაპირდაპირობა“ პირობითია. „არაპირდაპირობაში“ იგულისხმება, რომ გადასახადს იხდის მომხმარებელი და საქონლისა თუ მომსახურების მიმწოდებლისთვის იგი ტვირთს არ წარმოადგენს. ამდენად, თითქოს შესაძლებელია ამ გადასახადის ნებისმიერი განაკვეთით დაწესება და იგი მხოლოდ ფასის გაზრდას გამოიწვევს, ხოლო მიმწოდებლის მოგება იმავე ღონეზე შენარჩუნდება, რაც უფრო დაბალი განაკვეთის პირობებში.

ევროპის ეკონომიკური თანამშრომლობის წევრი ქვეყნები მიისწრაფვიან აღნიშნული გადასახადის აკრეფის პრინციპების უნიფიკაციისაკენ და მისი განაკვეთების გათანაბრებისაკენ, რაც აუცილებელია ერთიანი ევროპული ბაზრის ფორმირებისათვის.

დღგ-ის თანამედროვე ევროპული სისტემის საფუძველს წარმოადგენს 1977 წლის 17 მაისს, დღგ-ის ბაზის უნიფიცირების მიზნით, ევროპის ეკონომიკური თანამშრომლობის საბჭოს მიერ მიღებული მეექვსე დირექტივა. ასეთი აუცილებლობა გამოწვეული იყო იმითაც, რომ მონაწილე ქვეყნების ბიუჯეტებში დღგ-ის სახით ჩარიცხული შემოსავლებიდან განსაზღვრული ანარიცხები მიიმართება ევროპის ეკონომიკური თანამშრომლობის საერთო ბიუჯეტის ფორმირებაზე. მეექვსე დირექტივის შინაარსი დაზუსტდა 1991 წლის 16 დეკემბრის მეათე დირექტივით. ამ დოკუმენტების დებულებები ასახულია ევროპის ეკონომიკური თანამშრომლობის წევრი ქვეყნების ეროვნულ კანონმდებლობებში.

საქართველოში დღგ შემოღებულ იქნა 1992 წლის 15 მარტიდან და იგი ბიუჯეტის საგადასახადო შემოსავლების ერთ-ერთ ძირითად წყაროს წარმოადგენს.

საქართველოში დამატებული ღირებულების გადასახადმა ბრუნვის გადასახადი შეცვალა, რომელიც საქონლის ღირებულების საფუძველზე გამოიანგარიშებოდა. ამასთან, საქონლის საბოლოო ფასი დამოკიდებული იყო საქონლის მიწოდების სტადიების რაოდენობაზე, ვინაიდან თითოეული მიმწოდებელი ვალდებული იყო გამოეანგარიშა ეს გადასახადი და ჩაერთო იგი რეალიზაციის ფასში. რეალიზაციის ყოველ შემდგომ სტადიაზე გადასახადი ერიცხებოდა ღირებულებას, რომელიც მოიცავდა ადრე დარიცხულ გადასახადებსაც. აღნიშნული სისტემის დროს მწარმოებლები ისწრაფოდნენ შეემცირებინათ წარმოების სტადიები, რაც საქონლის კონცენტრაციასა და კონკურენციის პრინციპების დარღვევას იწვევდა.

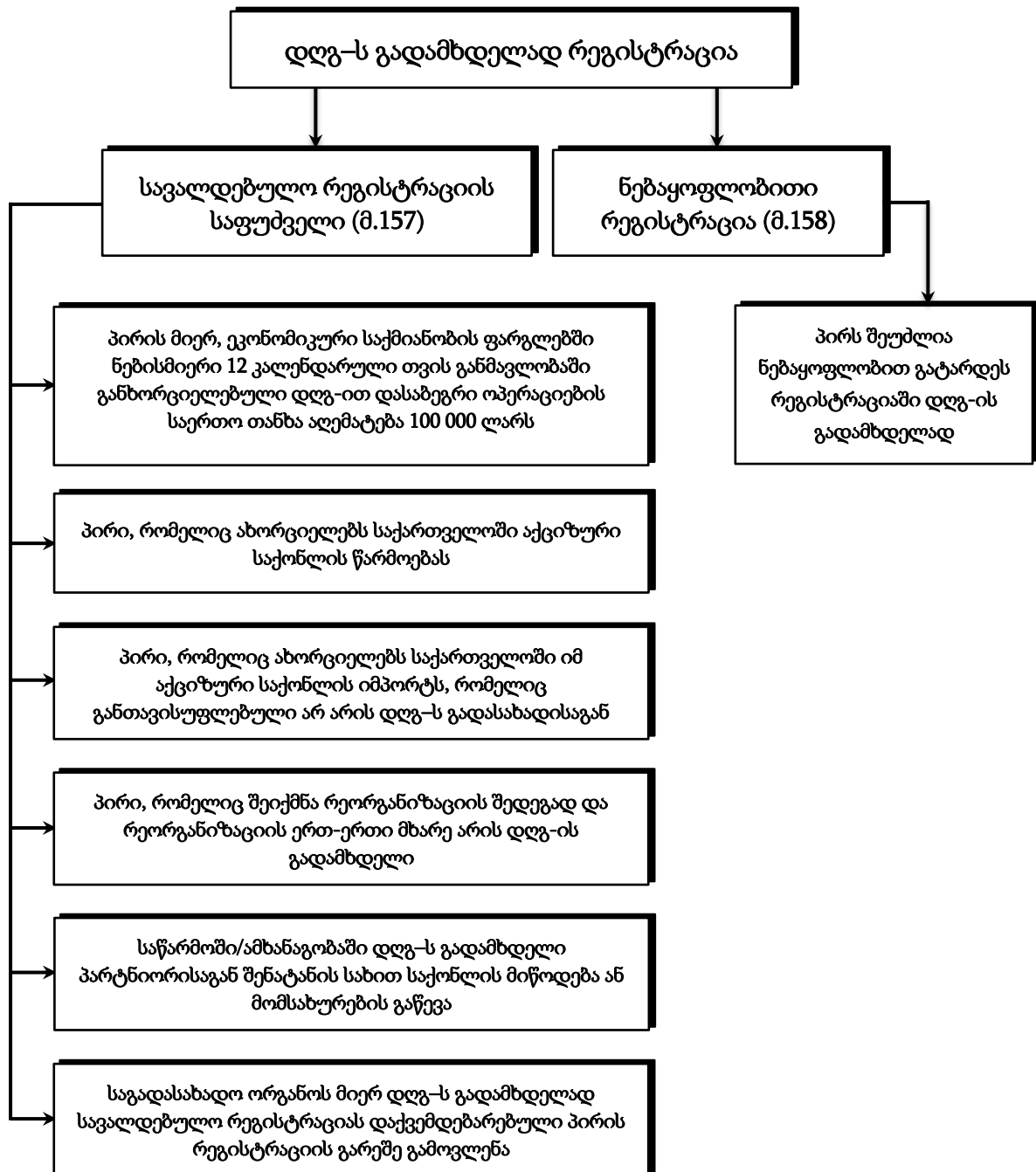
დამატებული ღირებულება წარმოადგენს საქონლის (სამუშაოებისა და მომსახურების) ღირებულების იმ ნაწილს, რომელსაც მწარმოებელი ამატებს მესამე პირებისგან შეძენილი

იმ ნედლეულის, მასალების, სამუშაოსა და მომსახურების ღირებულებას, რომლებიც გამოიყენება წარმოების პროცესში. დღგ-ის გადახდის ტვირთი აწევა საბოლოო მომხმარებელს და ამიტომ მას მიაკუთვნებენ არაპირდაპირ გადასახადებს.

დღგ-ის ეროვნულ სისტემებში ფართოდ გამოიყენება შეღავათი, რომელიც მიმართულია საექსპორტო საქონლის დაბეგვრისაგან განთავისუფლებაზე. აღნიშნული ღონისძიება მიმართულია სამამულო საქონლისათვის უკეთესი პირობების შესაქმნელად საზღვარგარეთ. შესაბამისად, საქონლის იმპორტისას, მათი ღირებულების გათანაბრების მიზნით, იკრიფება დღგ.

მეორე შემთხვევაში საქონლის ექსპორტისას ადრე გადახდილი გადასახადი ექსპორტიორს უნაზღაურდება ბიუჯეტიდან. მოცემულ შემთხვევაში საქონლის ფასში დღგ საერთოდ არ არსებობს. ასეთი შეღავათის ფორმას ეწოდება ჩათვლის უფლებით დღგ-საგან განთავისუფლება.

მაგალითად, ევროპის ეკონომიკური თანამშრომლობის წევრი სახელმწიფოებიდან დღგ-ით შეძენილი საქონლის ექსპორტის შემთხვევაში წარმოების ექსპორტიორებისათვის დღგ-ის თანხების ანაზღაურება ხორციელდება საგადასახადო ორგანოების მიერ, ხოლო მოქალაქეებისათვის საზღვრის გადაკვეთისას – საბაჟო ორგანოების მიერ. დღგ-ის გამოანგარიშება წარმოებს საქართველოს საგადასახადო კოდექსის VI კარის შესაბამისად (იხ. სქემა 9.2)

9.1. დღგ-ს გადამხდელად რეგისტრაცია და რეგისტრაციის გაუქმება**სქემა 9.2****მუხლი 156. გადასახადის გადამხდელი**

დამატებული ღირებულების გადასახადის (შემდგომში – დღგ) **გადამხდელად ითვლება:**

ა) პირი, რომელიც რეგისტრირებულია დღგ-ის გადამხდელად;

ბ) პირი, რომელიც ვალდებულია გატარდეს რეგისტრაციაში დღგ-ის გადამხდელად;

გ) პირი, რომელიც ახორციელებს საქონლის იმპორტს ან დროებით შემოტანას საქართველოში, მხოლოდ ამ იმპორტზე ან დროებით შემოტანაზე, რეგისტრაციის ვალდებულების გარეშე;

დ) არარეზიდენტი (გარდა საქართველოს მოქალაქე ფიზიკური პირისა), რომელიც ეწევა მომსახურებას საქართველოში დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციისა და საქართველოში საგადასახადო აღრიცხვაზე მყოფი არარეზიდენტის მუდმივი დაწესებულების გარეშე, მხოლოდ ამ მომსახურებაზე და ექვემდებარება უკუდაბეგვრას;

ე) პირი, რომელიც სახელშეკრულებო ვალდებულების შესრულების უზრუნველყოფის ღონისძიების ფარგლებში ახორციელებს მოთხოვნის უზრუნველყოფის საგნის (საქონლის) კრედიტორის საკუთრებაში გადაცემას მხოლოდ ამ ოპერაციაზე და ექვემდებარება უკუდაბეგვრას, რეგისტრაციის ვალდებულების გარეშე;

ვ) პირი, რომლის საქონლის რეალიზაციაც ხდება საგადასახადო დავალიანების გადახდევინების უზრუნველყოფის ღონისძიების ფარგლებში ან სხვა ფულადი ვალდებულების (გარდა სისხლის სამართლის და ადმინისტრაციული წესით დაკისრებული სანქციებისა) გადახდევინების მიზნით, აუქციონის, პირდაპირი მიყიდვის ან სხვა წესით, მხოლოდ ამ ოპერაციაზე, რეგისტრაციის ვალდებულების გარეშე;

ზ) პირი, რომლის სამეურვეო ქონების რეალიზაციაც ხდება „გადახდისუუნარობის საქმის წარმოების შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრული წესით, მხოლოდ ამ ოპერაციაზე, რეგისტრაციის ვალდებულების გარეშე;

მუხლი 157. სავალდებულო რეგისტრაცია

1. პირი, რომელიც ეწევა ეკონომიკურ საქმიანობას და რომლის მიერ ნებისმიერი უწყვეტი 12 კალენდარული თვის განმავლობაში განხორციელებული, დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციების საერთო თანხა აღემატება 100 000 ლარს (გარდა ამ მუხლის 1^ლ ნაწილით გათვალისწინებული შემთხვევისა);

ა) ვალდებულია დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციისათვის მიმართოს საგადასახადო ორგანოს დასაბეგრი ოპერაციების საერთო თანხის 100 000 ლარზე გადაჭარბების დღიდან არა უგვიანეს 2 სამუშაო დღისა;

ბ) დღგ-ის გადამხდელად ითვლება იმ დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელების მომენტიდან (ამ ოპერაციის ჩათვლით), რომლის მიხედვითაც დასაბეგრი ოპერაციის საერთო თანხა გადააჭარბებს 100 000 ლარს.

საილუსტრაციო მაგალითი:

შპს „ნიუსი“, რომელიც დარეგისტრირდა 2017 წლის 1 აპრილს, ახორციელებს საყოფაცხოვრებო ტექნიკის რეალიზაციას. 2017 წლის პირველი აპრილიდან 2018 წლის პირველ მარტამდე მან მოახდინა 97 000 ლარის ტექნიკის რეალიზაცია. ამავე წლის 4 მარტს კი გაყიდა N 0046874024 სასაქონლო ზედნადებით სამი მაცივარი თითო 1500 ლარად, ხოლო 5 მარტს N 0046874038 სასაქონლო ზედნადებით ერთი სარეცხი მანქანა 2000 ლარად.

კითხვა: 1) როდის უნდა მიმართოს შპს. „ნიუსი“-მ შემოსავლების სამსახურს დღგ-ს გადამხდელად რეგისტრაციისათვის, და რა თანხაზე დაიბეგრება დღგ-ს გადასახადით?

მაგალითის მიხედვით ჩანს, რომ უწყვეტ 11 კალენდარულ თვეში შპს „ნიუსი“-ს რეალიზაცია იყო 97 000 ლარი, ხოლო მე-12-ე თვეს 4 მარტს განხორციელებული რეალიზაციით გადააჭარბა სსკ. 157 მუხლის პირველი ნაწილით განსაზღვრულ 100 000 ლარიან ზღვარს (97 000+ 4500). ამიტომ შპს „ნიუსი“-მა არა უგვიანეს ორი სამუშაო დღისა უნდა მიმართოს შემოსავლების სამსახურს დღგ-ს გადამხდელად რეგისტრაციის მოთხოვნით.

სსკ. 157 მუხლის პირველი ნაწილის ბ პუნქტის მიხედვით შპს „ნიუსი“-ს დღგ-ს გადამხდელად ითვლება იმ დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელების მომენტიდან როდესაც მან გადააჭარბა 100000 ლარიან ზღვარს. ჩვენ შემთხვევაში N 0046874024 სასაქონლო ზედნადებით პროდუქციის რეალიზაციის მომენტიდან, 2018 წლის 4 მარტიდან.

შესაბამისად სსკ. 157 მუხლის პირველი ნაწილის ბ პუნქტის მიხედვით შპს „ნიუსი“-ს დღგ-ს გადასახადით დაიბეგრება N 0046874024 სასაქონლო ზედნადებით პროდუქციის რეალიზაციის მომენტიდან, 2018 წლის 4 მარტიდან 4500 ლარიდან.

- 1'. პირს (გარდა ამ კოდექსის 26-ე მუხლის მე-6 ნაწილით გათვალისწინებული პირისა), რომელიც საქონლის მიწოდებას ახორციელებს მხოლოდ სსზ-ის ტერიტორიაზე, ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებულ შემთხვევაში არ წარმოეშობა დღგ-ის სავალდებულო რეგისტრაციის ვალდებულება.
2. **პირი, რომელიც აწარმოებს აქციზურ საქონელს საქართველოში**, ვალდებულია დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციისათვის მიმართოს საგადასახადო ორგანოს აქციზური საქონლის მიწოდებამდე.
3. **პირი, რომელიც ახორციელებს აქციზური საქონლის იმპორტს** საქართველოში, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც აქციზური საქონლის საქართველოში იმპორტი გათავისუფლებულია დღგ-ის გადახდისაგან, ვალდებულია დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციისათვის მიმართოს საგადასახადო ორგანოს საქართველოში აქციზური საქონლის მიწოდებამდე.

საილუსტრაციო მაგალითი:

შპს „ბრენდ“-მა ეკონომიკური საქმიანობის ფარგლებში მიმდინარე წლის 5 სექტემბერს განახორციელა აქციზური საქონლის (სპირტის) იმპორტი. ამავე წლის 28 ოქტომბერს მოახდინა 77 000 ლარის არა აქციზური საქონლის რეალიზაცია, ხოლო იმპორტირებული სპირტის რეალიზაცია შპს „ბრენდ“-მა მოახდინა ამავე წლის 24 ნოემბერს 15 00 ლარად. ბოლო უწყვეტი 12 კალენდარული თვის განმავლობაში შპს „ბრენდ“-ს სხვა რეალიზაციის ოპერაცია არ განუხორციელებია.

კითხვა: როდის წარმოეშება შპს „ბრენდ“-ს დღგ-ს გადამხდელად რეგისტრაციის ვალდებულება?

სსკ. 157-ე მუხლის მე-3 ნაწილის თანახმად შპს „ბრენდ“-ს დღგ-ს გადამხდელად რეგისტრაციის ვალდებულება წარმოეშობა აქციზური საქონლის მიწოდებამდე, შესაბამისად შპს „ბრენდ“-მა მიმდინარე წლის 24 ნოემბრამდე უნდა მიმართოს შემოსავლების სამსახურს და დადგეს დღგ-ს გადამხდელად.

4. ამოღებულია
5. **რეორგანიზაციის შედეგად შექმნილი პირი**, თუ რეორგანიზაციის ერთ-ერთი მხარე არის დღგ-ის გადამხდელი, ვალდებულია დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციისათვის მიმართოს საგადასახადო ორგანოს დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელებამდე, მაგრამ რეორგანიზაციის დასრულებიდან არა უგვიანეს 10 კალენდარული დღისა.
6. **დღგ-ის გადამხდელი პარტნიორისაგან/წევრისაგან შენატანის სახით საქონლის/მომსახურების მიღების შემთხვევაში** საწარმო/ამხანაგობა ვალდებულია დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციისათვის მიმართოს საგადასახადო ორგანოს დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელებამდე, მაგრამ შენატანის განხორციელებიდან არა უგვიანეს 10 კალენდარული დღისა.

7. დღგ-ის გადამხდელად სავალდებულო რეგისტრაციას დაქვემდებარებული პირის რეგისტრაციის გარეშე გამოვლენისას საგადასახადო ორგანო ატარებს ამ პირს რეგისტრაციაში დღგ-ის გადამხდელად. ამასთანავე, პირი დღგ-ის გადამხდელად ითვლება რეგისტრაციის ვალდებულების წარმოშობის მომენტიდან.

8. სავალდებულო რეგისტრაციის ვალდებულების განსაზღვრისას არ გაითვალისწინება:

ა) ჩათვლის უფლების გარეშე გათავისუფლებული დასაბეგრი ოპერაციები;

ბ) ჩათვლის უფლებით გათავისუფლებული დასაბეგრი ოპერაციები;

გ) ფიქსირებული გადასახადის გადამხდელის სტატუსის მქონე პირისთვის – ფიქსირებული გადასახადით დასაბეგრი საქმიანობიდან მიღებული შემოსავალი;

საილუსტრაციო მაგალითი:

შპს „ნემო“-ს საქმიანობაა მიწების და საცხოვრებელი სახლების ყიდვა-გაყიდვა. შპს „ნემო“-მ ბოლო 12 კალენდარული თვის განმავლობაში განხორციელა 87 000 ლარის ღირებულების სახლის გაყიდვა და 43 000 ლარის მიწის ნაკვეთების რეალიზაცია (განთავისუფლებულია ჩათვლის უფლების გარეშე დღგ-ს გადასახადისგან. სსკ. მ 168-1-ქ).

კითხვა: ვალდებულია თუ არა შპს „ნემო“ დარეგისტრირდეს ს დღგ-ს გადამხდელად?

მიუხედავად იმისა რომ შპს „ნემო“-ს ბოლო 12 კალენდარული თვის განმავლობაში მიღებულმა ამონაგებმა გადააჭარბა 100 000 ლარს ($100\,000 < 130\,000 = 87\,000 + 43\,000$), მას არ წარმოეუბა დღგ-ს გადამხდელად რეგისტრაციის ვალდებულება, ვინაიდან სსკ. 157 მუხლის მე-8 ნაწილის ა პუნქტის თანახმად სავალდებულო რეგისტრაციის ვალდებულების განსაზღვრისას არ გაითვალისწინება ჩათვლის უფლების გარეშე გათავისუფლებული დასაბეგრი ოპერაციები.

9. დღგ-ის გადამხდელად არარეზიდენტის სავალდებულო რეგისტრაციის მიზნით, მისი დასაბეგრი ოპერაციების საერთო თანხის განსაზღვრისას, მხედველობაში მიიღება მხოლოდ საქართველოში მუდმივი დაწესებულების მეშვეობით განხორციელებული საქონლის მიწოდება და მომსახურების გაწევა.

მუხლი 158. ნებაყოფლობითი რეგისტრაცია

პირს შეუძლია ნებაყოფლობით გატარდეს რეგისტრაციაში დღგ-ის გადამხდელად. იგი დღგ-ის გადამხდელად ითვლება საგადასახადო ორგანოსთვის მიმართვის დღიდან, მაგრამ არა უგვიანეს სავალდებულო რეგისტრაციისთვის განსაზღვრული ვადისა.

მუხლი 159. რეგისტრაციის გაუქმება

1. დღგ-ის გადამხდელის, მათ შორის, საქართველოში არარეზიდენტის მუდმივი დაწესებულების, დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის **გაუქმების საფუძველია:**

ა) საწარმოს/ორგანიზაციის ლიკვიდაცია;

ბ) ფიზიკური პირის გარდაცვალება;

გ) გადასახადის გადამხდელის წერილობითი მიმართვა ან საგადასახადო ორგანოს მიმართვის შემთხვევაში გადასახადის გადამხდელის თანხმობა;

დ) „გადახდის უუნარობის საქმის წარმოების შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრული წესით გაკოტრების საქმის წარმოების დაწყება;

2. თუ გადასახადის გადამხდელის მიერ ბოლო 12 კალენდარული თვის განმავლობაში

განხორციელებული დასაბეგრი ოპერაციების (გარდა ჩათვლის უფლების გარეშე გათავისუფლებული დასაბეგრი ოპერაციებისა და ჩათვლის უფლებით გათავისუფლებული დასაბეგრი ოპერაციების) საერთო თანხა დღგ-ის გარეშე არ აღემატება 100 000 ლარს და მისი დღგ-ის გადამხდელად უკანასკნელი რეგისტრაციის თარიღიდან გასულია 1 წელი;

- ა) გადასახადის გადამხდელს შეუძლია მიმართოს შესაბამის საგადასახადო ორგანოს დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის გაუქმების მოთხოვნით;
- ბ) საგადასახადო ორგანოს უფლება აქვს, წერილობით მიმართოს დღგ-ის გადამხდელს რეგისტრაციის გაუქმების თაობაზე და მისი თანხმობის შემთხვევაში გაუქმოს რეგისტრაცია.

საილუსტრაციო მაგალითი:

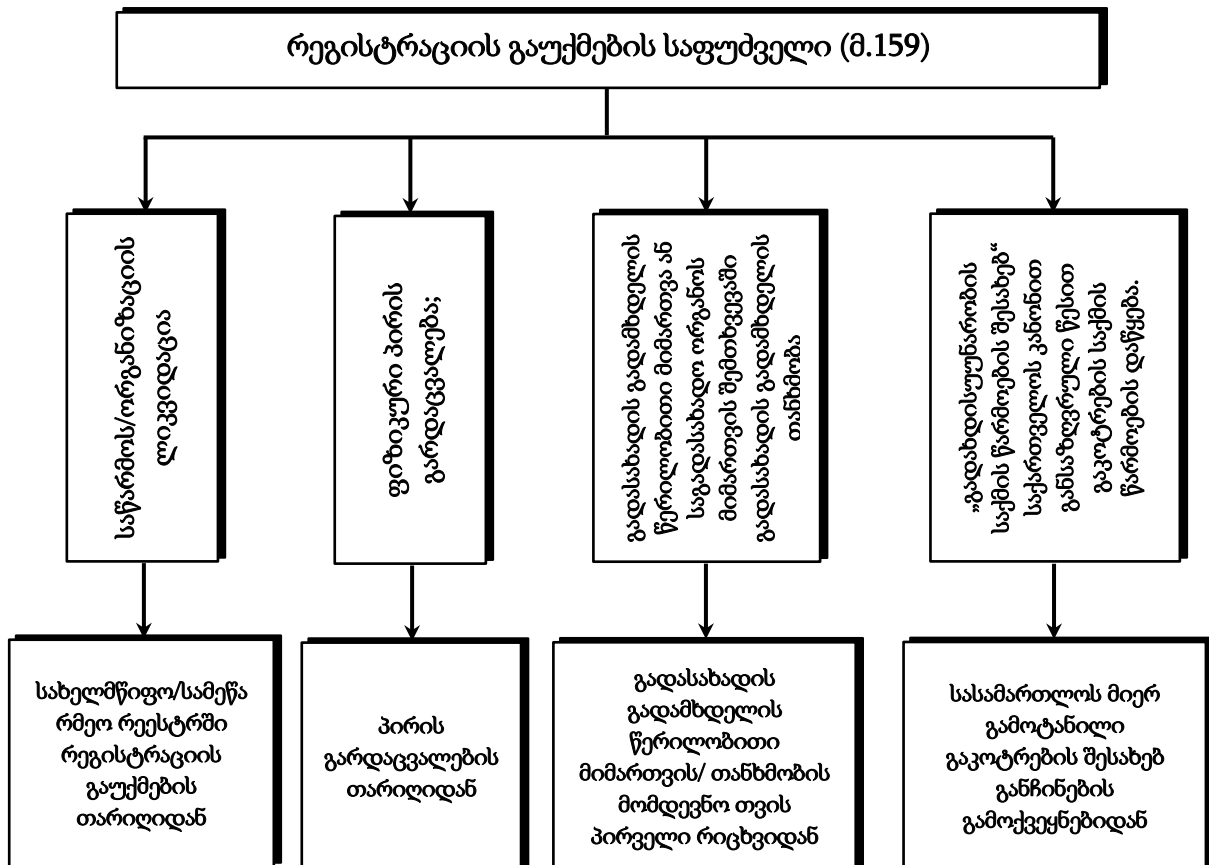
შპს. „ბურჯი“, როგორც მეწარმე იურიდიული პირი დარეგისტრირდა გასული წლის 1 სექტემბერს, ხოლო დღგს გადამხდელად ნებაყოფლობით დარეგისტრირდა ამავე წლის 15 დეკემბერს. მისმა გასული წლის 01/10-დან მიმდინარე წლის 01/10-მდე მის მირ განხორციელებული დასაბეგრი ოპერაციების საერთო თანხა დღგ-ის გარეშე შეადგინა 77 000 ლარი.

კითხვა: შპს. „ბურჯი“-ს შეუძლია თუ არა მიმდინარე წლის 2 ოქტომბერს მიმართოს შესაბამის საგადასახადო ორგანოს დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის გაუქმების მოთხოვნით?

მიუხედავად იმისა რომ შპს. „ბურჯი“-ის მიერ უკანასკნელი 12 კალენდარული თვის განმავლობაში განხორციელებული დასაბეგრი ოპერაციების საერთო თანხა დღგ-ის გარეშე არ აღემატება 100 000 ლარს, ($77\,000 < 100\,000$) სსკ. 159-ე მუხლის 2 ნაწილის თანახმად მას არ შეუძლია საგადასახადო ორგანოს მიმართო დღგ-ს გადამხდელად რეგისტრაციის გაუქმების მოთხოვნით, ვინაიდან დღგ-ის გადამხდელად უკანასკნელი რეგისტრაციის თარიღიდან გასული არ არის 1 წელი.

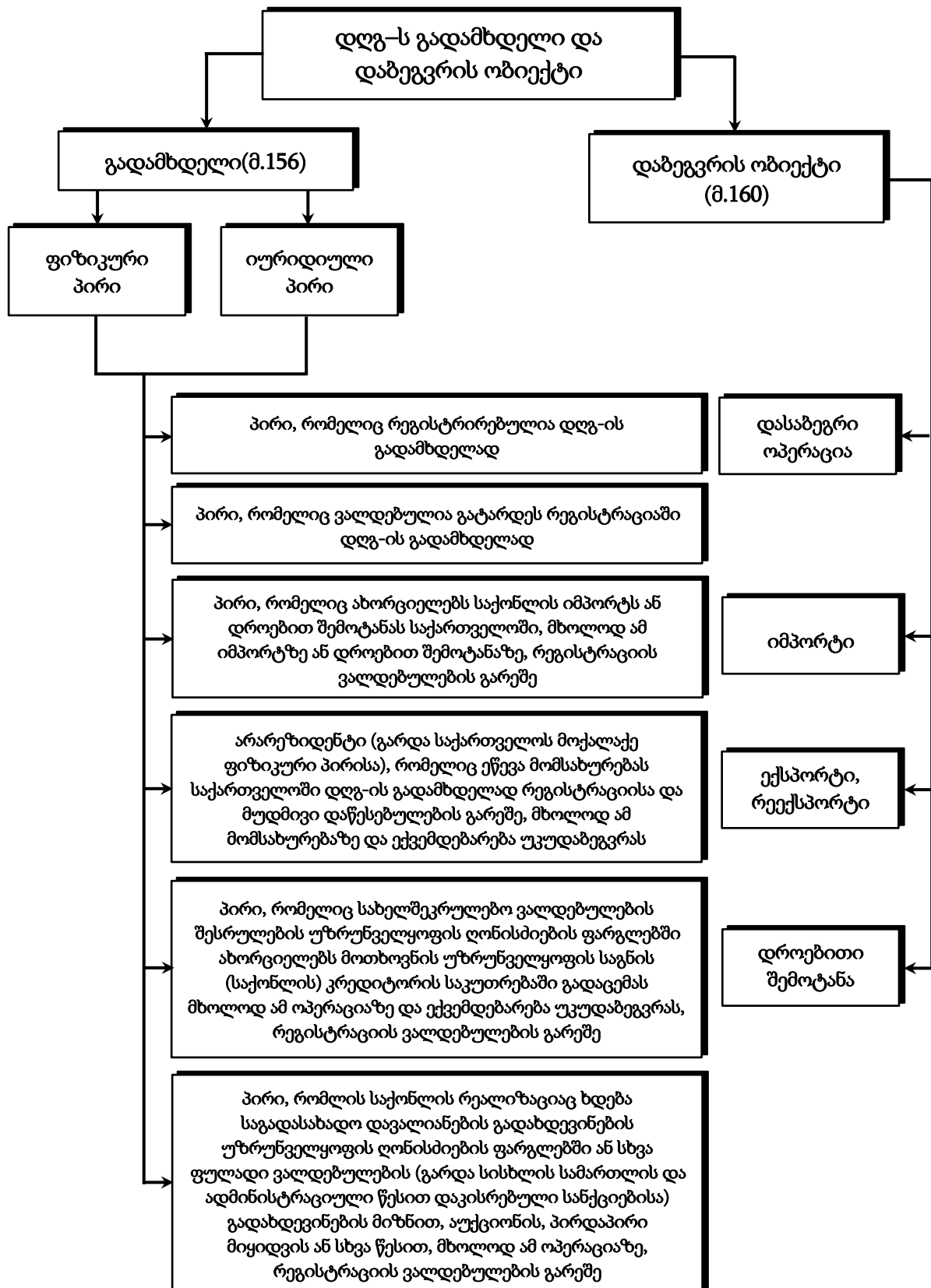
3. დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაცია უქმდება:

- ა) ამ მუხლის პირველი ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში – სახელმწიფო/სამეწარმეო რეესტრში რეგისტრაციის გაუქმების თარიღიდან;
 - ბ) ამ მუხლის პირველი ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში – პირის გარდაცვალების თარიღიდან;
 - გ) ამ მუხლის პირველი ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში – გადასახადის გადამხდელის წერილობითი მიმართვის/ თანხმობის მომდევნო თვის პირველი რიცხვიდან.
 - დ) ამ მუხლის პირველი ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში – სასამართლოს მიერ გამოტანილი გაკოტრების შესახებ განჩინების გამოქვეყნებიდან.
4. დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციისა და რეგისტრაციის გაუქმების წესს განსაზღვრავს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი.

9 . 2 . დღგ-ს გადამხდელი და დაბეგრის ობიექტი

სქემა 9.4

მუხლი 160. დაბეგვრის ობიექტი

დღგ-ით დაბეგვრის ობიექტია:

ა) დასაბეგრი ოპერაცია;

ბ) იმპორტი;

გ) ექსპორტი, რეექსპორტი; (13.10.2011. N5120)

დ) დროებითი შემოტანა.

9.3. დღგ-თ დასაბეგრი ოპერაციები, თანხის განსაზღვრა, დრო და ადგილი.

მუხლი 161. დასაბეგრი ოპერაცია, ოპერაციის თანხა და დრო

1. დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციებია:

ა) საქართველოს ტერიტორიაზე განხორციელებული საქონლის მიწოდება ან/და მომსახურების გაწევა, რომლის დროსაც:

ა) საქართველოს ტერიტორიაზე ეკონომიკური საქმიანობის ფარგლებში საქონლის მიწოდება ან/და მომსახურების გაწევა, რომლის დროსაც:

ა.ა) დასაბეგრი ოპერაციის თანხა განისაზღვრება დღგ-ის გადამხდელის მიერ მიღებული ან მისაღები კომპენსაციის თანხის მიხედვით, ხოლო ამ ნაწილის "ა.ბ.დ" ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში - მიღებული კომპენსაციის თანხის მიხედვით (გადასახადების, მოსაკრებლებისა და სხვა გადასახდელების ჩათვლით) დღგ-ის ან/და პირგასამტეხლოს გარეშე, გარდა ამ მუხლის მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული შემთხვევისა;

ა.ბ) დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელების დროდ ითვლება საქონლის მიწოდების ან მომსახურების გაწევის მომენტი მაგრამ:

ა.ბ.ა) არაუგვიანეს მიმწოდებლის მიერ მიწოდებული საქონლისათვის ან გაწეული მომსახურებისათვის ანაზღაურების მოთხოვნის (ინვოისის) წარდგენის მომენტისა, გარდა ამ ნაწილის "ა.ბ.ბ"-ა.ბ.დ" ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული შემთხვევებისა;

ა.ბ.ბ) არაუგვიანეს ყოველი საანგარიშო პერიოდის ბოლო დღისა, თუ საქონლის (გარანტირებული სიმძლავრის, ელექტრო- ან თბოენერგიის, გაზის ან წყლის) მიწოდება ხდება რეგულარულად ან უწყვეტად. ამასთანავე, თუ პირი მიწოდებას აღრიცხავს საანგარიშო პერიოდის სხვადასხვა დღეს არა კალენდარული თვის, არამედ გარკვეული პერიოდის (ციკლის) განმავლობაში მიწოდებული საქონლის ოდენობის მიხედვით, რომელიც შეიძლება მოიცავდეს როგორც საანგარიშო პერიოდს, ისე საანგარიშოს წინა პერიოდს, ასეთ შემთხვევაში საანგარიშო პერიოდში მიწოდებულად ჩაითვლება საანგარიშო პერიოდის სხვადასხვა დღის მიხედვით აღრიცხული (გარკვეული პერიოდის (ციკლის) განმავლობაში მიწოდებული საქონლის ოდენობის მიხედვით აღრიცხული) საქონლის ოდენობა, მიუხედავად საანგარიშო პერიოდში ფაქტობრივად მიწოდებულისა;

ა.ბ.გ) არაუგვიანეს ყოველი საანგარიშო პერიოდის ბოლო დღისა, თუ მომსახურების გაწევა ხდება რეგულარულად ან უწყვეტად;

ა.ბ.დ) არაუგვიანეს მისაწოდებელი საქონლის/გასაწევი მომსახურების საკომპენსაციო თანხის/თანხის ნაწილის გადახდის მომენტისა, თუ თანხის გადახდა

ხორციელდება საქონლის მიწოდებამდე/მომსახურების გაწევამდე, გარდა ამ ნაწილის "ა.ბ.ბ" და "ა.ბ.გ" ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული შემთხვევებისა;

საილუსტრაციო მაგალითი:

შპს „ბიომ“ ხელშეკრულების თანახმად შპს „გამას“ უნდა მიაწოდოს საქონელი 15000 ლარად. ამ უკანასკნელმა კი ღირებულება უნდა გადაუხადოს მიწოდებიდან 3 დღეში. გადახდის ვადის დაგვიანებისათვის პირგასამტეხლო გათვალისწინებულია დღეში 0,07%-ის ოდენობით. ორივე კომპანია დღგ-ს გადამხდელია. შპს „ბიომ“ 1 იანვარს მიაწოდა შპს „გამას“ საქონელი 15000 ლარად. 10 ივნისს უკრაინაში არსებული ფილიალის მეშვეობით მოახდინა საქონლის რეალიზაცია ადგილობრივ ბაზარზე 30000 ლარად. შპს „გამას“ ანგარიშსწორება მოახდინა 10 დღის დაგვიანებით, რის გამოც გადაიხდა პირგასამტეხლო. მონაცემები დღგ-ს გარეშეა.

დავალბა: გამოთვალეთ შპს „ბიოს“ ივნისის თვის დღგ-ით დასაბეგრი ბრუნვა და საქართველოს კანონმდებლობით გადასახდელი დღგ.

ამოხსნა:

სსკ 161-ე მუხლის 1-„ა“ და 1-„ა.ა“ პუნქტების შესაბამისად დღგ-ით დასაბეგრ ოპერაციას განეკუთვნება საქართველოს ტერიტორიაზე განხორციელებული საქონლის მიწოდება. ოპერაციის თანხა კი განისაზღვრება მიღებული კომპენსაციის თანხით პირგასამტეხლოს გარეშე.

შპს „ბიოს“ ოპერაციებიდან:

- 1) საქონლის მიწოდების ღირებულება - 15000 ლარი - დასაბეგრი ოპერაცია.
დღგ - 2700 ლარი ($15000 \cdot 18\% = 2700$)
- 2) პირგასამტეხლო $15000 + 2700 = 17700$
 $17700 \cdot 0.07 \cdot 10 = 123,90$ ლარი - არ არის დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაცია.
- 3) უკრაინაში საქონლის რეალიზაცია - 30000 ლარი არ არის საქართველოს კანონმდებლობით დასაბეგრი ოპერაცია

- ბ) **დღგ-ით შეძენილი საქონლის/მომსახურების გამოყენება არაეკონომიკური საქმიანობისათვის** (გარდა საჯარო სამართლის იურიდიული პირის მიერ სახელმწიფოსათვის ან/და ადგილობრივი თვითმმართველობისათვის საქონლის უსასყიდლოდ მიწოდების ან/და მომსახურების უსასყიდლოდ გაწევის შემთხვევისა), **თუ ამ საქონელზე/მომსახურებაზე გადამხდელმა მთლიან დღგ-ის ჩათვლა, რომლის დროსაც:**

- ბ.ა) დასაბეგრი ოპერაციის თანხა განისაზღვრება საქონლის/მომსახურების საბაზრო ფასით (გადასახადების, მოსაკრებლებისა და სხვა გადასახდელების ჩათვლით) დღგ-ის გარეშე;
- ბ.ბ) დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელების დროდ ითვლება საქონლის/მომსახურების გამოყენების დაწყების მომენტი;

საილუსტრაციო მაგალითი:

დღგ-ს გადამხდელმა შპს „დილამ“ წინა საანგარიშო პერიოდში 5900 ლარად (დღგ-ს ჩათვლით) შეძენილი სამშენებლო მასალებიდან მიმდინარე საანგარიშო პერიოდში 1500 ლარის (დღგ-ს გარეშე) საბაზრო ღირებულების სამშენებლო მასალები ქველმოქმედების მიზნით უსასყიდლოდ გადასცა მოხუცებულთა სახლს.

მასალებში გადახდილ დღგ-ზე წინა საანგარიშო პერიოდში შპს „დილამ“ განახორციელა ჩათვლა.

დავალება: განსაზღვრეთ მოცემულ ოპერაციაზე შპს „დილას“ დღგ-ით დასაბეგრი ბაზა.

პასუხი:

შეძენილი 5000 ლარის (დღგ-ს გარეშე $5000 = 5900 / 1.18$) სამშენებლო მასალებიდან 1500 ლარის (დღგ-ს გარეშე) საბაზრო ღირებულების მასალები გამოყენებული იქნა ქველმოქმედებაში.

სსკ-ის მე-9 მუხლის მე-2 ნაწილის მიხედვით „ბ“ პუნქტით ქველმოქმედება არ არის ეკონომიკური საქმიანობა.

ამავე კოდექსის 161-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის „ბ“ პუნქტით არაეკონომიკურ საქმიანობაში 1500 ლარის (დღგ-ს გარეშე) საბაზრო ღირებულების მასალების გამოყენება, რომლის შეძენისას გადახდილ დღგ-ზე წინა საანგარიშო პერიოდში მიღებულია ჩათვლა, არის დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაცია, რომლის მიხედვითაც დღგ-ით დასაბეგრი ბაზა არის მასალების საბაზრო ღირებულება 1500 ლარი.

- გ) **დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის გაუქმების შემთხვევაში (გარდა ამ კოდექსის 159-ე მუხლის პირველი ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევისა) საქონლის ნაშთი, რომელზედაც გადამხდელს მიღებული აქვს ჩათვლა, რომლის დროსაც:**

- გ.ა) დასაბეგრი ოპერაციის თანხა განისაზღვრება რეგისტრაციის გაუქმების დღისთვის არსებული იმ საქონლის საბალანსო ნაშთით, რომელზედაც გადამხდელს მიღებული აქვს ჩათვლა;
- გ.ბ) დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელების დროდ ითვლება რეგისტრაციის გაუქმების ძალაში შესვლის დღის წინა დღე;

საილუსტრაციო მაგალითი:

შპს „ბურჯი“-მა, რომელიც არის დღგ-ს გადამხდელი, 2 აგვიტოს შეიძინა 10 ტონა ფქვილი 10620 ლარად (მ.შ. დღგ) რომელზეც ამავე საანგარიშო პერიოდში მოახდინა ჩათვლა. აღნიშნული ფქვილიდან 7 ტონა გაყიდა 8260 ლარად (მ.შ. დღგ) 5 სექტემბერს, ხოლო დანარჩენი 3 ტონა არ გაუყიდა. 25 სექტემბერს შპს „ბურჯი“-მა შემოსავლების სამსახურს მიმართა დღგ-ს გადამხდელად რეგისტრაციის გაუქმების თაობაზე რომელიც დაკმაყოფილდა ამავე წლის 1 ოქტომბრიდან. ამ დროისთვის ნაშთად დარჩენილი 3 ტონა ფქვილის საბაზრო ღირებულება არის 3894 ლარი (მ.შ. დღგ).

დავალება: განვსაზღვროთ სექტემბრის საანგარიშო პერიოდში დღგ-ს გადასახადით დასაბეგრი ოპერაციის თანხა.

სსკ. 161-ე მუხლის პირველი ნაწილის ა-ა, ა) პუნქტის მიხედვით 5 სექტემბერს განხორციელებული დასაბეგრი ოპერაციის თანხა იქნება 7000 ლარი ($7000=8260/1,18$)

ვინაიდან შპს „ბურჯი“-ს 1 ოქტომბერს გაუქმდა დღგ-ს რეგისტრაცია, სსკ. 161-ე მუხლის პირველი ნაწილის გ პუნქტის თანახმად ამ დროისათვის ნაშთად დარჩენილ საქონელზე წარმოეშება დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაცია და ამავე პუნქტის მიხედვით დასაბეგრი ოპერაციის თანხა განისაზღვრება საქონლის საბალანსო ნაშთით, ჩვენ შემთხვევაში

$$2700 \text{ ლარი } (2700=10620/1,18/10^3)$$

სულ დასაბეგრი ოპერაციის თანხა შეადგენს 9700 ლარს ($7000+2700=9700$)

დ) საკუთარი წარმოების შენობა-ნაგებობის ძირითად საშუალებად გამოყენება, რომლის დროსაც:

- დ.ა) დასაბეგრი ოპერაციის თანხა განისაზღვრება აქტივების ღირებულებით, რომელშიც შეიტანება მათი შესყიდვის, წარმოების, მშენებლობის, მონტაჟისა და დადგმის ხარჯები (დანახარჯები), აგრეთვე სხვა ხარჯები (დანახარჯები), რომლებიც ზრდის აქტივების ღირებულებას;
- დ.ბ) დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელების დროდ ითვლება ძირითადი საშუალების ექსპლუატაციაში მიღების მომენტი;

ე) საწარმოდან ან/და ამხანაგობიდან წილის სანაცვლოდ მომსახურების ან საქონლის ინდივიდუალურ საკუთრებაში მიღება (ამ შემთხვევაში ქონების გამოტანა ან/და რეგისტრაცია ითვლება ამხანაგობის მიერ ქონების მიწოდებად), რომლის დროსაც:

- ე.ა) დასაბეგრი ოპერაციის თანხა განისაზღვრება საქონლის/ მომსახურების საბაზრო ფასით (გადასახადების, მოსაკრებლებისა და სხვა გადასახდელების ჩათვლით) დღგ-ის გარეშე;
- ე.ბ) დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელების დროდ ითვლება მომსახურების ან საქონლის ინდივიდუალურ საკუთრებაში მიღების მომენტი;
- ვ) ამ კოდექსის 115-ე მუხლის მე-4 ნაწილით გათვალისწინებულ შემთხვევაში იჯარის ხელშეკრულების ვადის გასვლისას ან ვადაზე ადრე შეწყვეტისას მოიჯარის (გარდა ამ კოდექსის 97-ე მუხლის პირველი და მე-3 ნაწილებით გათვალისწინებული პირებისა) მიერ ძირითადი საშუალებების მეიჯარისათვის დაბრუნება, რომლის დროსაც:
- ვ.ა) დასაბეგრი ოპერაციის თანხა ტოლია აღნიშნულ ძირითად საშუალებებზე გაწეული რემონტის ხარჯების ჯგუფის ღირებულებითი ბალანსიდან გამოსაკლები თანხისა, რომლითაც აღნიშნული ჯგუფი ნულდება;
- ვ.ბ) დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელების დროდ ითვლება იჯარის ხელშეკრულების ვადის გასვლის ან ვადაზე ადრე შეწყვეტის მომენტი;

საილუსტრაციო მაგალითი:

დღგ-ს გადამხდელ პირებს შორის გაფორმებული 5 წლიანი საიჯარო ხელშეკრულების მიხედვით მეიჯარე შპს „თელამ“ მოიჯარე შპს „გამას“ გადასცა იჯარით სარგებლობაში 75000 ლარად შეფასებული ძირითადი საშუალება. ეს ძირითადი საშუალება შპს „გამამ“ გააუმჯობესა მასზე ჩატარებული 7000 ლარის (დღგ-ს გარეშე) სარემონტო სამუშაოების შედეგად, რომელიც ხელშეკრულებით გათვალისწინებული არ იყო საიჯარო გადასახდელების შემცირების ხარჯზე. ხელშეკრულების ვადის ამოწურვისთანავე ძირითადი საშუალება დაუბრუნდა შპს თელას.

დავალბა: განსაზღვრეთ ძირითადი საშუალების მეიჯარისათვის დაბრუნების ოპერაციის მიხედვით შპს „გამას“ მიერ დღგ-ით დასაბეგრი ბაზა.

პასუხი:

სსკ-ის 115-ე მუხლის მე-4 ნაწილის მიხედვით იჯარით აღებულ ძირითად საშუალებათა რემონტის ხარჯები, თუ მისი ჩატარება ხელშეკრულების შესაბამისად გათვალისწინებული არ არის საიჯარო გადასახდელების შემცირების ხარჯზე, ექვემდებარება ძირითად საშუალებათა მიმღებთან კაპიტალიზებას და საანგარიშო პერიოდის ბოლოსთვის ქმნის ცალკე ჯგუფს, რომლის დროსაც:

ა) გაწეული ხარჯები ერთობლივი შემოსავლიდან გამოიქვითება ამ კოდექსით ძირითად საშუალებათა მიმართ დადგენილი ამორტიზაციის ნორმების მიხედვით, 15 პროცენტის ოდენობით;

ბ) ხელშეკრულების ვადის გასვლის ან ვადაზე ადრე შეწყვეტის შემთხვევაში, თუ ხორციელდება ძირითადი საშუალების მეიჯარისათვის დაბრუნება, აღნიშნული ჯგუფის ღირებულებითი ბალანსი ნულს გაუტოლდება და დარჩენილი თანხა ერთობლივი შემოსავლიდან არ გამოიქვითება. ამასთანავე, ძირითადი საშუალების მეიჯარისათვის დაბრუნება არ ითვლება მიწოდებად.

ჯგუფის ღირებულებითი ბალანსი

ცვთის ოდენობა

1-ლი წელი	7000 ლარი	$7000 * 15\% = 1050$ ლარი
მე-2 წელი	$7000 - 1050 = 5950$ ლარი	$5950 * 15\% = 893$ ლარი
მე-3 წელი	$5950 - 893 = 5057$ ლარი	$5057 * 15\% = 759$ ლარი
მე-4 წელი	$5057 - 759 = 4298$ ლარი	$4298 * 15\% = 645$ ლარი
მე-5 წელი	$4298 - 645 = 3653$ ლარი	$3653 * 15\% = 548$ ლარი

სულ ცვთის ჯამი: 3895 ლარი

იჯარის ვადის ამოწურვის მომენტში ჯგუფის ღირებულებითი ბალანსი იქნება 3105 ლარი ($3105 = 7000 - 3895$)

სსკ-ის 161-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის „ვ“ პუნქტით მეიჯარისათვის (შპს „თელასათვის“) ძირითადი საშუალების დაბრუნება შპს „გამასთან“ იბეგრება დღგ-ით და დასაბეგრი ბაზა ტოლია ძირითადი საშუალების რემონტის ხარჯების ჯგუფის ღირებულებითი ბალანსიდან გამოსაკლები თანხისა, რომლითაც აღნიშნული ჯგუფი ნულდება, ჩვენს შემთხვევაში ეს თანხა არის 3105 ლარი.

ხ) ტურისტული საწარმოს სტატუსის მოქმედების ვადის გასვლისას ან ვადაზე ადრე შეწყვეტისას სტატუსის გაუქმების მომენტი, რომლის დროსაც დასაბეგრი ოპერაციის თანხა არის სხვაობა ამ კოდექსის 168-ე მუხლის მე-4 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით განსაზღვრულ დღგ-ისაგან ჩათვლის უფლებით გათავისუფლებულ ბრუნვასა და ტურისტული საწარმოს ან/და სასტუმროს ფუნქციონირებისთვის/ოპერირებისთვის მოწეული პირის/პირების მიერ სასტუმროს (ობიექტის/მისი ნაწილის) ფუნქციონირების შედეგად დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციების (გარდა დღგ-ისაგან გათავისუფლებული ოპერაციებისა) დეკლარირებულ (მათ შორის, საგადასახადო ორგანოს მიერ აღნიშნული ობიექტის მიხედვით დამატებით დარიცხულ) თანხას შორის.

2. დასაბეგრი ოპერაციის თანხა განისაზღვრება საქონლის/ მომსახურების საბაზრო ფასით (გადასახადების, მოსაკრებლებისა და სხვა გადასახდელების ჩათვლით) დღგ-ის გარეშე;

- თუ დღგ-ის გადამხდელი დასაბეგრი ოპერაციის სანაცვლოდ იღებს ან უფლება აქვს, მიიღოს საქონელი/მომსახურება;
- ამ კოდექსის მე-18 მუხლის მე-11 ნაწილით გათვალისწინებულ შემთხვევებში;
- საქონლის/მომსახურების თანამშრომლებისათვის მიწოდების შემთხვევაში;
- საქონლის/მომსახურების კომპენსაციის გარეშე მიწოდების შემთხვევაში.

2'. ამ მუხლის მე-2 ნაწილის "ბ" ქვეპუნქტის მიზნისათვის ამ კოდექსის მე-18 მუხლის მე-11 ნაწილის "ა" ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში ითვლება, რომ პირთა ურთიერთდამოკიდებულება გავლენას ახდენს გარიგების შედეგებზე, თუ არსებობს ერთ-ერთი შემდეგი პირობა:

ა) გადასახადის გადამხდელის მიერ დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციის (გარდა გათავისუფლებული ოპერაციისა) განხორციელების შედეგად მიღებული/მისაღები საკომპენსაციო თანხა მის მიერ მიწოდებული საქონლის/გაწეული მომსახურების საბაზრო ფასზე ნაკლებია. ამასთანავე, საქონლის ან/და მომსახურების მიმღებს აქვს დღგ-ისგან როგორც ჩათვლის უფლებით, ისე ჩათვლის უფლების გარეშე გათავისუფლებული ბრუნვა;

ბ) გადასახადის გადამხდელის მიერ, ჩათვლის უფლების გარეშე გათავისუფლებული ოპერაციის განხორციელების შედეგად მიღებული/მისაღები საკომპენსაციო თანხა მიწოდებული საქონლის/გაწეული მომსახურების საბაზრო ფასზე ნაკლებია. ამასთანავე, საქონლის/მომსახურების მიმწოდებელს აქვს დღგ-ისგან როგორც ჩათვლის უფლებით, ისე ჩათვლის უფლების გარეშე გათავისუფლებული ბრუნვა;

გ) გადასახადის გადამხდელის მიერ, დასაბეგრი ოპერაციის (გარდა გათავისუფლებული ოპერაციისა) ან ჩათვლის უფლების გარეშე გათავისუფლებული ოპერაციის განხორციელების შედეგად მიღებული/მისაღები საკომპენსაციო თანხა მიწოდებული საქონლის/გაწეული მომსახურების საბაზრო ფასზე მეტია. ამასთანავე, საქონლის/მომსახურების მიმწოდებელს აქვს დღგ-ისგან როგორც ჩათვლის უფლებით, ისე ჩათვლის უფლების გარეშე გათავისუფლებული ბრუნვა.

3. საქონლის მიწოდებისას, რომელსაც თან ახლავს გადატვირთვა, საქონლის მიწოდებად ითვლება საქონლის გადატვირთვის მომენტი.
4. საერთაშორისო სატელეფონო საკომუნიკაციო მომსახურებისას დასაბეგრი ოპერაციის თანხაში არ გაითვალისწინება არარეზიდენტი საწარმოსთვის გაწეული ასეთი მომსახურებიდან მიღებული ან მისაღები თანხა.
5. საბრუნავი (მრავალჯერადი გამოყენებისათვის გამოიზნული) დასაბრუნებელი ტარის ღირებულება არ შეიტანება გადასახადით დასაბეგრ თანხაში, გარდა საცალო ვაჭრობისა, სადაც დასაბეგრი ბრუნვა მცირდება იმ თანხით, რომელსაც გამყიდველი უხდის მომხმარებელს ტარის დაბრუნების დროს. თუ აღნიშნული ტარა საქონლის მიწოდებიდან 90 კალენდარული დღის განმავლობაში არ დაბრუნდა, იგი რეალიზებულად ჩაითვლება და დაიბეგრება ამ კოდექსით დადგენილი წესით.

6. ნაწილი ა მ ო ღ ე ბ უ ლ ი ა.

7. საქონლის/მომსახურების გაცვლის (ბარტერული) ოპერაციის თითოეული მხარისათვის:
 - ა) დასაბეგრი ოპერაციის თანხა განისაზღვრება ამ მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის შესაბამისად;
 - ბ) დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელების დრო განისაზღვრება ამ მუხლის პირველი ნაწილის „ა.ბ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად.

საილუსტრაციო მაგალითი:

დღგ-ს გადამხდელმა საწარმო „ნიუმ“ ასევე დღგ-ს გადამხდელ შპს „კოლხასთან“ გააფორმა გაცვლის ხელშეკრულება, რომლის მიხედვითაც მწლის 12 აგვისტოს საწარმო „ნიუმ“ შპს „კოლხას“ მიაწოდა საბაზრო ფასით 9200 ლარად შეფასებული დანადგარი, რის სანაცვლოდაც შპს „კოლხამ“ ამავე წლის 10 ოქტომბერს საწარმო „ნიუმს“ მიაწოდა 4000 ლარის საბაზრო ღირებულების მომსახურება. მონაცემები დღგ-ს გარეშეა.

დავალება: განსაზღვრეთ თითოეული მხარისათვის ოპერაციის დღგ-ით დაბეგვრის დრო.

პასუხი:

სსკ-ის 161-ე მუხლის მე-7 ნაწილით გაცვლის ოპერაციის შესაბამისად საწარმო „ნიუსათვის“ დღგ-ით დასაბეგრი ბაზა იქნება შპს „კოლხასათვის“ მიწოდებული დანადგარის საბაზრო ღირებულება 9200 ლარი, დღგ-ით დაბეგვრის განხორციელების დრო - მწლის 12 აგვისტო.

შპს „კოლხასათვის“ დღგ-ით დასაბეგრი ბაზა იქნება მიწოდებული საქონლისა და გაწეული მომსახურების საბაზრო ღირებულებების ჯამური ოდენობა 9200 ლარი ($9200 = 4000 + 5200$), ხოლო დღგ-ით დაბეგვრის მომენტი იქნება 10 აგვისტო.

8. უძრავი ქონების მიწოდებისას, თუ არ დადგა ამ მუხლის პირველი ნაწილის "ა.ბ.დ" ქვეპუნქტით გათვალისწინებული პირობა, დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელების დროდ ითვლება საკუთრების უფლების რეგისტრაციისთვის მარეგისტრირებელ ორგანოში წარსადგენი საკუთრების უფლების დამადასტურებელი დოკუმენტის შედგენის თარიღი, ხოლო თუ საკუთრების უფლების რეგისტრაცია (გადაცემა) დამოკიდებულია ამ დოკუმენტის მხარის (მხარეების) მიერ გარკვეული ვალდებულების შესრულებაზე ან/და პირობის დადგომაზე - ასეთი ვალდებულების შესრულების/პირობის დადგომის თარიღი.

მუხლი 162. იმპორტი, იმპორტის თანხა და დრო

1. იმპორტის დროს:

ა) იმპორტის თანხა არის ჯამი:

- ა.ა) საბაჟო ღირებულებისა;
- ა.ბ) იმპორტისას გადასახდელი გადასახდელებისა, საქართველოში გადასახდელი დღგ-ის ჩათვლელად;
- ა.გ) მომსახურების ღირებულებისა, დღგ-ის გარეშე, რომელიც ამ კოდექსის 177-ე მუხლის მე-4 ნაწილის მიხედვით ითვლება საქონლის იმპორტის ნაწილად;
- ბ) საქონლის იმპორტი ხორციელდება მაშინ, როდესაც საქონელი საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობის მიხედვით იბეგრება ან, გათავისუფლებული რომ არ ყოფილიყო, დაიბეგრებოდა იმპორტის გადასახადით.

2. ნაწილი ა მ ო დ ე ბ უ ლ ი ა.**2¹. ნაწილი ა მ ო დ ე ბ უ ლ ი ა.****3. ნაწილი ა მ ო დ ე ბ უ ლ ი ა.****4. ნაწილი ა მ ო დ ე ბ უ ლ ი ა.****5. ნაწილი ა მ ო დ ე ბ უ ლ ი ა.****6. ნაწილი ა მ ო დ ე ბ უ ლ ი ა.**

7. საბაჟო საწყობში მიწოდებული უცხოური საქონლის იმპორტის შემთხვევაში, თუ:

- ა) საქონლის იმპორტი და მიწოდება არ არის დღგ-ისაგან გათავისუფლებული, იმპორტიორი იმპორტისას გადასახდელ დღგ-ის თანხას გადაიხდის იმპორტის თანხიდან გამომდინარე,

ხოლო იმპორტიორის მიერ საბაჟო საწყობში უცხოური საქონლის შესყიდვის ღირებულებასა და საქონლის იმპორტის თანხას შორის დადებითი სხვაობის თანხა დღგ-ით დაიბეგრება უკუდაბეგრის წესით;

ბ) საქონლის იმპორტი გათავისუფლებულია დღგ-ისაგან, ხოლო საქონლის მიწოდება დღგ-ით იბეგრება, იმპორტიორის მიერ საბაჟო საწყობში უცხოური საქონლის შესყიდვის ღირებულება დღგ-ით იბეგრება უკუდაბეგრის წესით;

გ) საქონლის იმპორტი დღგ-ით იბეგრება, ხოლო საქონლის მიწოდება გათავისუფლებულია დღგ-ისაგან, იმპორტიორი იმპორტისას გადასახდელ დღგ-ის თანხას გადაიხდის იმპორტის თანხიდან გამომდინარე.

8. **თიზ-ის საწარმოს მიერ თავისუფალ ინდუსტრიულ ზონაში** შეტანილი (გარდა საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან შეტანილისა) საქონლის სხვა პირისათვის (გარდა თიზ-ის საწარმოსი) სასაქონლო კოდის შეუცვლელად მიწოდების შემთხვევაში იმპორტის თანხას ემატება ამ საქონლის შესყიდვის ღირებულებასა და საქონლის საბაჟო ღირებულებას შორის სხვაობის თანხა, რომლის მიხედვითაც იმპორტიორი დღგ-ს გადაიხდის იმპორტის გადასახდელთან ერთად, საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დადგენილი წესით.

მუხლი 163. ექსპორტი/რეექსპორტი, ექსპორტის/რეექსპორტის თანხა და დრო (13.10.2011. N5120)

ექსპორტის/რეექსპორტის დროს:

ა) ექსპორტის/რეექსპორტის თანხა არის საბაჟო ღირებულება; (27.03.2012. N5942)

ბ) საქონლის ექსპორტი/რეექსპორტი ხორციელდება მაშინ, როდესაც ხდება დეკლარირება საქონლის ექსპორტის/რეექსპორტის სასაქონლო ოპერაციაში მოქცევის შესახებ.

მუხლი 164. საქონლის დროებითი შემოტანა, დროებითი შემოტანის თანხა და დრო

საქონლის დროებითი შემოტანა განისაზღვრება ამ კოდექსის მიხედვით, რომლის დროსაც:

- ა) საქონლის დროებითი შემოტანის თანხა ტოლია დროებითი შემოტანის საბაჟო დეკლარაციის რეგისტრაციის დღეს ამ საქონლის იმპორტში მოქცევის შემთხვევაში ამ კოდექსის 162-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით განსაზღვრული იმპორტის თანხისა;
- ბ) საქონლის დროებითი შემოტანა ხორციელდება მაშინ, როდესაც საქონელი საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობის მიხედვით იბეგრება ან, გათავისუფლებული რომ არ ყოფილიყო, დაიბეგრებოდა იმპორტის გადასახადით.

მუხლი 165. საქონლის მიწოდების ადგილი

1. თუ საქონლის მიწოდების პირობა ითვალისწინებს ტრანსპორტირებას, მაშინ საქონლის მიწოდების ადგილად ითვლება ტრანსპორტირების დაწყებისას საქონლის ადგილსამყოფელი, სხვა შემთხვევაში საქონლის მიწოდების ადგილად ითვლება საქონლის გადაცემის ადგილი.

2. ელექტრო- ან თბოენერგიის, გაზის ან წყლის მიწოდების ადგილად ითვლება ამ საქონლის მიღების ადგილი. საქართველოდან ექსპორტის შემთხვევაში ამ საქონლის მიწოდების ადგილად ითვლება საქართველო.

მუხლი 166. მომსახურების გაწევის ადგილი

1. ამ კარის მიზნებისათვის მომსახურების გაწევის ადგილად ითვლება:

ა) ადგილი, სადაც მდებარეობს უძრავი ქონება(სსკ.მ.8-30), თუ მომსახურება(სსკ.მ .14) უკავშირდება უძრავ ქონებას, მათ შორის:

- ა.ა) ქონების აგენტებისა და ექსპერტების მომსახურება;
- ა.ბ) სამშენებლო საქმიანობის მომზადებისა და კოორდინაციასთან დაკავშირებული მომსახურება;
- ა.გ) არქიტექტურისა და სამშენებლო საქმიანობის ზედამხედველობის მომსახურება;

ბ) მომსახურების ფაქტობრივად გაწევის ადგილი, თუ:

- ბ.ა) მომსახურება უკავშირდება მოძრავ ქონებას, მათ შორის, მოძრავი ქონების შეფასება;
- ბ.ბ) მომსახურება გაიწევა კულტურის, ხელოვნების, განათლების, ტურიზმის, დასვენების, ფიზიკური კულტურისა და სპორტის სფეროებში;
- ბ.გ) გაიწევა დამატებითი სატრანსპორტო მომსახურება, როგორცაა დატვირთვა და გადმოტვირთვა;

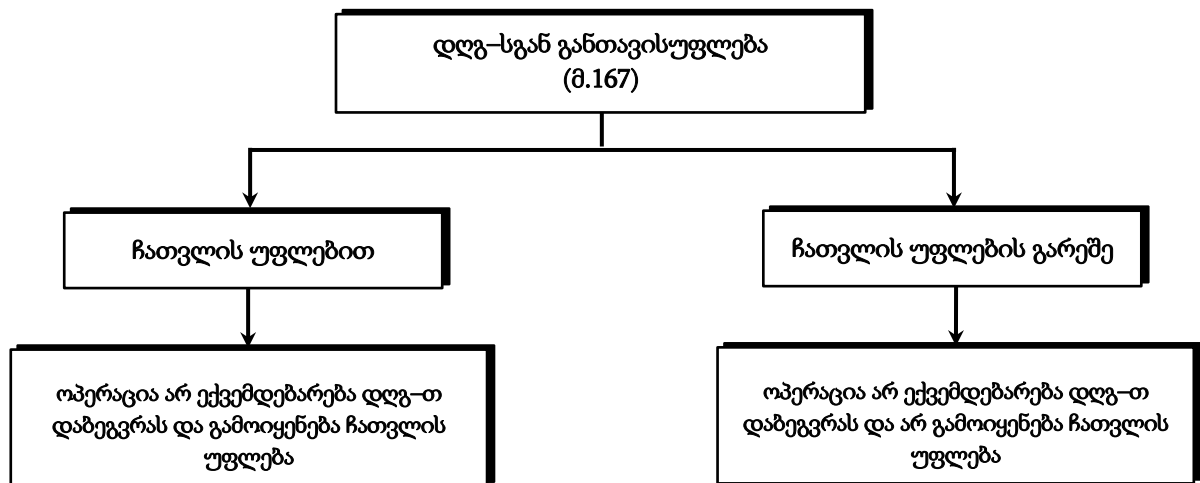
გ) ტვირთების გადატანის ან მგზავრთა გადაყვანის ადგილსამყოფელი ტრანსპორტირების დაწყებისას, თუ მომსახურება დაკავშირებულია ამ გადაზიდვებთან;

დ) თუ მომსახურების მიმღებ და გამწევ პირთა ადგილსამყოფელი სხვადასხვა სახელმწიფოშია, მაშინ მომსახურების მიმღები პირის რეგისტრაციის ადგილი ან მართვის ადგილი ან მომსახურების მიმღები პირის მუდმივი დაწესებულების ადგილმდებარეობა, თუ მომსახურება დაკავშირებულია უშუალოდ ამ მუდმივ დაწესებულებასთან. ამ ქვეპუნქტის დებულებები გამოიყენება შემდეგი მომსახურების მიმართ:

- დ.ა) პატენტების, ლიცენზიების, სავაჭრო მარკების, საავტორო უფლებების ან სხვა მსგავსი არამატერიალური აქტივის გადაცემა;
- დ.ბ) საკონსულტაციო, იურიდიული, საბუღალტრო, საინჟინერინგო და სხვა მსგავსი მომსახურების გაწევა, აგრეთვე მონაცემებისა და ინფორმაციის დამუშავება-მიწოდება;
- დ.გ) პერსონალით უზრუნველყოფა;
- დ.დ) მოძრავი ქონების იჯარით გადაცემა, გარდა სატრანსპორტო საშუალებების იჯარისა;
- დ.ე) სარეკლამო მომსახურება;
- დ.ვ) ზიზნესსაქმიანობისგან ან ამ ქვეპუნქტში აღწერილი უფლების გამოყენებისგან თავის შეკავების ვალდებულება;
- დ.ზ) ფინანსური და დაზღვევის ოპერაციები, მათ შორის, გადაზღვევა;
- დ.თ) სატელეკომუნიკაციო, რადიო- და ტელემაუწყებლობის მომსახურება;
- დ.ი) ელექტრონულად გაწეული მომსახურება;
- დ.კ) მომსახურების გაწევა შუამავლის მეშვეობით, რომელიც მოქმედებს სხვა პირის დავალებით და მონაწილეობს ამ ქვეპუნქტში აღწერილი მომსახურების გაწევაში;
- ე) **იმ პირის ეკონომიკური საქმიანობის განხორციელების ადგილი, რომელიც ეწევა მომსახურებას.**
2. თუ მომსახურების გაწევის ადგილი აღწერილია ამ მუხლის პირველი ნაწილის ერთზე მეტ ქვეპუნქტში, მომსახურების გაწევის ადგილი განისაზღვრება მომსახურების აღმწერი რიგით პირველი ქვეპუნქტის მიხედვით.
3. ამ მუხლის მიზნებისათვის ელექტრონულად გაწეულ მომსახურებას განეკუთვნება:
- ა) ვებგვერდის მიწოდება, ვებჰოსტინგი, პროგრამებისა და მოწყობილობების დისტანციური ტექნიკური მომსახურება;
 - ბ) პროგრამული უზრუნველყოფა და შესაბამისი განახლება;
 - გ) გამოსახულებების, ტექსტებისა და ინფორმაციის მიწოდება მონაცემთა ბაზის ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფის მიზნით;
 - დ) მუსიკის, ფილმებისა და თამაშების (აზარტული თამაშების ჩათვლით) მიწოდება, პოლიტიკური, კულტურული, ხელოვნების, სპორტული, სამეცნიერო და გასართობი პროგრამების ტრანსლაცია და გაშუქება;
 - ე) დისტანციური სწავლების მიწოდება.
4. საქართველოს ფინანსთა მინისტრს უფლება აქვს, განსაზღვროს ამ მუხლის მე-3 ნაწილით გათვალისწინებული მომსახურების სახეებისათვის გარკვეულ საქმიანობათა მიკუთვნების კრიტერიუმები.

9 . 4 . დღ-ს გადასახადისგან განთავისუფლება

სქემა 9.8

მუხლი 167. გადასახადისგან განთავისუფლება და მისი გამოყენების წესი**1. დღ-ისგან განთავისუფლება არსებობს ჩათვლის უფლებით და ჩათვლის უფლების გარეშე.****2. ოპერაციის განთავისუფლება ჩათვლის უფლებით გულისხმობს, რომ ოპერაცია არ ექვემდებარება დღ-ის დარიცხვას (არ იბეგრება) და გამოიყენება ჩათვლის უფლება.****საილუსტრაციო მაგალითი:**

დღ-ს გადამხდელმა შპს „თელამ“ მომსახურება მიაწოდა უცხოეთის დიპლომატიური მისიის წევრს. მომსახურების მიწოდებისათვის შპს „თელამ“ გამოიყენა დღ-ით შეძენილი საქონელი. ამ საქონელის შეძენისას გადახდილ დღ-ზე (ვთქვათ 100 ლარზე) „თელამ“ წინა საანგარიშო პერიოდში მიიღო ჩათვლა.

სსკ-ით განსაზღვრულია, რომ აღნიშნული სტატუსის პირისათვის მომსახურების გაწევა განთავისუფლებულია დღ-ით დაბეგვრისგან ჩათვლის უფლებით.

ეს ნიშნავს: მომსახურების გაწევის ოპერაციას შპს „თელამ“ არ დაბეგრავს. ამასთანავე ამ ოპერაციის განხორციელებაზე გამოყენებული საქონელის შეძენისას გადახდილ დღ-ზე (100 ლარზე) არ გააუქმებს ჩათვლას.

თუ საქონლის შეძენისა და მომსახურების გაწევის ოპერაციებს შპს „თელამ“ განხორციელებდა ერთსა და იმავე საანგარიშო პერიოდში, მაშინაც იგი მომსახურების ოპერაციას არ დაბეგრავდა დღ-ით, ამასთან საქონელში გადახდილ დღ-ზე (100 ლარზე) ამავე პერიოდში განხორციელებდა ჩათვლას.

3. ოპერაციის გათავისუფლება ჩათვლის უფლების გარეშე გულისხმობს, რომ ოპერაცია არ ექვემდებარება დღგ-ის დარიცხვას (არ იბეგრება) და არ გამოიყენება ჩათვლის უფლება.

საილუსტრაციო მაგალითი:

დღგ-ს გადამხდელი შპს „ნეო“ ახორციელებს მეორადი ავტომობილების შეკეთებასა და რეალიზაციას. მან მიმდინარე საანგარიშო პერიოდში შეაკეთა და რეალიზაცია გაუკეთა ასეთ ავტომობილს. შეკეთებაში გადახდილი დღგ არის 50 ლარი.

სსკ-ით განსაზღვრულია, რომ ასეთი მანქანების მიწოდება გათავისუფლებულია დღგ-ით დაბეგრისაგან ჩათვლის უფლების გარეშე.

ეს ნიშნავს: შპს „ნეო“ ავტომობილის მიწოდების ოპერაციას არ დაბეგრავს დღგ-ით, ამასთანავე ამ ავტომობილის შეკეთებაზე გადახდილ დღგ-ს 50 ლარს არ მოახვედრებს საანგარიშო პერიოდის მიხედვით გათვლილ ჩასათვლელ დღგ-ს ოდენობაში.

4. გადასახადის გადამხდელს უფლება აქვს, დასაბეგრი ოპერაციების მიმართ არ გამოიყენოს ჩათვლის უფლების გარეშე დღგ-ისგან გათავისუფლება, რაც გულისხმობს, რომ დასაბეგრი ოპერაცია ექვემდებარება დღგ-ის დარიცხვას და მიიღება ჩათვლა.
5. ამ მუხლის მე-4 ნაწილში აღნიშნული უფლების გამოყენება გადასახადის გადამხდელს შეუძლია:
 - ა) საგადასახადო ორგანოსთვის მიმართვის შემდეგი საანგარიშო პერიოდის პირველი რიცხვიდან;
 - ბ) უფლების გამოყენების დღიდან 12 თვის განმავლობაში, ყველა დასაბეგრი ოპერაციის მიმართ.
6. ამ მუხლის მე-4 ნაწილში აღნიშნული უფლების გამოყენების შემთხვევაში:
 - ა) საგადასახადო ორგანო ვალდებულია გადასახადის გადამხდელი გაატაროს რეგისტრაციაში;
 - ბ) გადასახადის გადამხდელი ვალდებულია დაბეგროს გათავისუფლებული ოპერაციები და ამ კარის მიზნებისათვის ასეთი ოპერაციები აღარ ითვლება ჩათვლის უფლების გარეშე გათავისუფლებულ ოპერაციად.
7. დღგ-ისგან გათავისუფლების გამოყენების წესი განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

მუხლი 168. გადასახადისაგან გათავისუფლება

1. ჩათვლის უფლების გარეშე დღგ-ისგან გათავისუფლებულია შემდეგი საქონლის მიწოდება: იმპორტი ან დროებითი შემოტანა;

- ა) ეროვნული ან/და უცხოური ვალუტის (გარდა ნუმიზმატიკური ან საკოლექციო მიზნებით გამოსაყენებლად გათვალისწინებულისა), ფასიანი ქაღალდების მიწოდება ან/და იმპორტი;
- ბ) საქართველოს ეროვნული ბანკისათვის გადასაცემი ოქროსა და ოქროს ზოდების იმპორტი;
- გ) განმეულობის, სახელმწიფო საკუთრებაში მიქცეული უძრავი ქონების მიწოდება ან/და იმპორტი, რომელთა რეალიზაციით მიღებული შემოსავლები შეიტანება ბიუჯეტში;
- გ¹) სახელმწიფო საკუთრებაში მიქცეული მოძრავი ქონების მიწოდება ან/და იმპორტი, აგრეთვე „სახელმწიფო ქონების შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად ქონების ლიზინგის ფორმით გადაცემა (მიწოდება);

- დ) სახელმწიფო ქონების მიწოდება პრივატიზაციის პროგრამის მიხედვით;
- ე) საქონლის იმპორტი ამ კოდექსის 199-ე მუხლის „დ“ და „ო“ ქვეპუნქტების შესაბამისად, იმავე მუხლის შენიშვნის გათვალისწინებით, გარდა თავისუფალი ინდუსტრიული ზონიდან საქონლის იმპორტისა;
- ვ) საქართველოს საპატრიარქოს მიერ ჯვრის, სანთლის, ხატის, წიგნის, კალენდრისა და სხვა საღვთისმსახურო საგნების მიწოდება, რომლებიც გამოიყენება მხოლოდ რელიგიური მიზნით;
- ზ) საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის ეროვნული სასაქონლო ნომენკლატურის 4801, 4802 55, 4802 61 100 00 და 4810 22 კოდებში მითითებული საქონლის იმპორტი ან/და მიწოდება;
- თ) საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის ეროვნული სასაქონლო ნომენკლატურის 4801, 4802 55, 4802 61 100 00 და 4810 22 კოდებში მითითებული საქონლის იმპორტი ან/და მიწოდება;
- ი) საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის ეროვნული სასაქონლო ნომენკლატურის 1211 90 980 00 სასაქონლო ქვესუბპოზიციით გათვალისწინებული ძირტკბილას ფესვები, 1211 20 000 00, 1301 20 000 00 და 1301 90 000 00 სასაქონლო ქვესუბპოზიციებით გათვალისწინებული ბუნებრივი გაუსუფთავებელი შელაქი, 1504 20, 1515 30, 1520 00 000 00, 1702 11 000 00, 3912 12 000 00, 3912 31 000 00, 7010 10 000 00, 7010 90 790 00 და 9602 00 000 00 (ყელატინის კაფსულები) კოდებში მითითებული საქონლის მიწოდება ან/და იმპორტი;
- კ) საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრისა და საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ერთობლივი ბრძანებით დადგენილი ნუსხის მიხედვით სამკურნალო (ფარმაცევტული) მიზნებისათვის განკუთვნილი საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის ეროვნული სასაქონლო ნომენკლატურის 28-ე და 29-ე ჯგუფებით გათვალისწინებულ ინედლეულისა და სუბსტანციების, 30-ე ჯგუფით გათვალისწინებული საქონლის მიწოდება ან/და იმპორტი;
- კ') საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრისა და საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ერთობლივი ბრძანებით დადგენილი ნუსხის მიხედვით სამკურნალო/სამედიცინო მიზნებისათვის განკუთვნილი საქონლის მიწოდება ან/და იმპორტი;
- ლ) საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის ეროვნული სასაქონლო ნომენკლატურის 2844 კოდში აღნიშნული რადიოფარმპრეპარატების, რომლებიც საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს მიერაა რეგისტრირებული, 8419 20 000 00, 9001 30 000 00, 9001 40 და 9001 50 კოდებში, 9018-9022 კოდებში (გარდა 9022 29 000 00 კოდისა), 9025 11 200 00 და 9402 90 000 00 კოდებში მითითებული საქონლის, 8713 და 8714 20 000 00 კოდებში აღნიშნული ეტლებისა და მათი ნაწილების და საკუთნოების, სამედიცინო დანიშნულების რენტგენის ფირების, სამედიცინო დანიშნულების სადიაგნოსტიკო ტესტ-სისტემების, გლუკომეტრების (რომელთა ტესტ-სისტემები საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს მიერაა რეგისტრირებული), აგრეთვე საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრისა და საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ერთობლივი ბრძანებით განსაზღვრული, 9619 00 000 00 კოდში მითითებული საქონლის მიწოდება ან/და იმპორტი;
- ლ') საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრისა და საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ერთობლივი ბრძანებით განსაზღვრული, ბავშვობიდან შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირის, აგრეთვე მკვეთრად და მნიშვნელოვნად გამოხატული შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირის გადაადგილებისათვის აუცილებელი საქონელი;
- მ) საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის ეროვნული სასაქონლო ნომენკლატურის 0102 10, 0103 10 000 00, 0104 10 100 00, 0104 20 100 00, 0105 11, 0511 10 000 00, 0602 10, 2503 00, 2803 00, 3101

00 000, 3103–3105, 3808 91, 3808 92 და 3808 93 კოდებში მითითებული საქონლის მიწოდება ან/და იმპორტი; (13.10.2011. N5137)

მ) საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის ეროვნული სასაქონლო ნომენკლატურის 0102 21, 0103 10 000 00, 0104 10 100 00, 0104 20 100 00, 0105 11, 0511 10 000 00, 0602 10, 2503 00, 2803 00, 3101 00 000, 3103–3105(გარდა მექანიკური ნარევისა), 3808 91, 3808 92 და 3808 93 კოდებში მითითებული საქონლის მიწოდება ან/და იმპორტი; (22.06.2012. N6547 ამოქმედდეს 2012 წლის 15 ივლისიდან)

ნ) საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის ეროვნული სასაქონლო ნომენკლატურის 8703 კოდში აღნიშნული მსუბუქი ავტომობილის ან/და 8711 კოდში აღნიშნული მოტოციკლის (მოპედის ჩათვლით) მიწოდება ან/და იმპორტი;

ო) საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის ეროვნული სასაქონლო ნომენკლატურის 4901, 4902 და 4904 00 000 00 კოდებში მითითებული საქონლის (ჟურნალების, გაზეთების, ნოტების) მიწოდება (მათ შორის, ელექტრონული ფორმით) ან/და იმპორტი, აგრეთვე ელექტრონული მატარებლების (დისკების) საშუალებით სალექციო კურსების მიწოდება, რომლებიც საგანმანათლებლო ხასიათისაა და შეიძლება წიგნის ფორმითაც გამოიცეს;

პ) პირადი მოხმარების საგნებისა და საყოფაცხოვრებო ნივთების იმპორტი ან დროებითი შემოტანა, რომლებიც განკუთვნილია ნავთობისა და გაზის ძებნა-ძიებისა და მოპოვების სამუშაოებში დასაქმებული უცხო ქვეყნის მოქალაქეების (მათთან მცხოვრებ ოჯახის წევრთა ჩათვლით) პირადი სარგებლობისათვის;

ჟ) **ქვეპუნქტი ა მ ო ღ ე ბ უ ლ ი ა.**

რ) საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრისა და საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ერთობლივი ბრძანებით დადგენილი ნუსხის მიხედვით ჩვილ ბავშვთა კვების პროდუქტების ან/და ბავშვთა ჰიგიენის ნაწარმის მიწოდება ან/და იმპორტი, რომლებიც მარკირებულია ასეთად მიწოდებისას;

ს) დიაბეტური პურის მიწოდება ან/და იმპორტი, რომელიც მარკირებულია ასეთად მიწოდებისას;

საილუსტრაციო მაგალითი:

შპს „კონდიტერ“-მა, რომელიც არის დღგ-ს გადამხდელი, იანვრის საანგარიშო პერიოდში მოახდინა **4800 ლარის** (დღგ-ს გარეშე) თეთრი პურის და **7800** (დღგ-ს გარეშე) **ლარის** დიაბეტური პურის რეალიზაცია. (დიაბეტური პური მარკირებულია)

დავალება: განსაზღვრეთ თანხა რომელზეც შპს „კონდიტერი“ დაიბეგრება დღგ-ს გადასახადით.

სსკ. 161-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ა“ პუნქტის თანახმად თეთრი პურის მიწოდება დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციაა და დასაბეგრი ოპერაციის თანხაა **4800 ლარი**, ხოლო დიაბეტური პურის მიწოდება ასევე დასაბეგრი ოპერაციაა, მაგრამ სსკ. 168-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ს“ პუნქტის თანახმად დიაბეტური პურის მიწოდება, რომელიც მარკირებულია ასეთად მიწოდებისას, განთავისუფლებულია დღგ-ს გადასახადისგან ჩათვლის უფლების გარეშე, შესაბამისად **7800 ლარი არ დაიბეგრება** და მის წარმოებაზე დახარჯულ მასალებზეც შპს „კონდიტერი“ ვერ მიიღებს დღგ-ს ჩათვლას.

- ტ) საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის ეროვნული სასაქონლო ნომენკლატურის 8701 90 110 00 – 8701 90 500 00 კოდებში აღნიშნული ტრაქტორებისათვის განკუთვნილი, საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის ეროვნული სასაქონლო ნომენკლატურის 8706 00 190 00, 8706 00 990 00, 8707 90 100 00, 8707 90 900 00, 8708 10 900 00, 8708 29 100 00 – 8708 40 900 00, 8708 50 900 00 – 8708 70 100 00, 8708 80, 8708 91, 8708 92, 8708 93, 8708 94 და 8708 99 კოდებში აღნიშნული შასის, ძარის, ნაწილებისა და მოწყობილობების, აგრეთვე საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის ეროვნული სასაქონლო ნომენკლატურის 8432 90 000 00 და 8433 90 000 00 კოდებში მითითებული საქონლის იმპორტი;
- უ) ელექტროენერგიის წარმოებისათვის (თბოელექტრო- სადგურებისათვის) ბუნებრივი აირის იმპორტი;
- ფ) საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის ეროვნული სასაქონლო ნომენკლატურის 8802 11 100 00, 8802 12 100 00, 8802 20 100 00, 8802 30 100 00 და 8802 40 100 00 შესაბამის კოდებში აღნიშნული საქონლის ან/და საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის ეროვნული სასაქონლო ნომენკლატურით მისთვის (სამოქალაქო ავიაციისათვის) განკუთვნილი საქონლის იმპორტი;
- ფ(1) საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის ეროვნული სასაქონლო ნომენკლატურის 8903 სასაქონლო პოზიციით გათვალისწინებული საქონლის იმპორტი ან/და მიწოდება;
- ქ) მიწის ნაკვეთის მიწოდება;
- ღ) ამხანაგობის წილის (ქონებაზე წინასწარი რეგისტრაციის უფლების) მიწოდება, თუ ამ წილზე (უფლებაზე) არ არის მიმაგრებული/განპიროვნებული ქონება, გარდა წილის (უფლების) სანაცვლოდ ქონების ინდივიდუალურ საკუთრებაში მიღების შემთხვევისა;
- ყ) ამხანაგობის მიერ თავისი წევრისთვის (თანამფლობელისთვის) ქონების მიწოდება (განაწილება), თუ ამხანაგობის წევრები არიან მხოლოდ ფიზიკური პირები, ამხანაგობის წევრთა შემადგენლობა არ შეცვლილა ამხანაგობის დაფუძნებიდან ქონების გადაცემის (განაწილების) მომენტამდე და ამხანაგობა განაწილების მომენტისათვის არ არის დღე-ის გადამხდელი. ამ ქვეპუნქტის მიზნებისათვის ამხანაგობის წევრის გარდაცვალებისას ამხანაგობის წილის მემკვიდრეზე გადასვლა ან „სააღსრულებო წარმოებათა შესახებ“ საქართველოს კანონით დადგენილი წესით ამხანაგობის წევრის წილის რეალიზაცია არ ითვლება ამხანაგობის წევრთა შემადგენლობის ცვლილებად;
- შ) თავისუფალი ინდუსტრიული ზონის საწარმოებს შორის საქონლის მიწოდება;
- ჩ) შემოსავლების სამსახურის ან/და შემოსავლების სამსახურის მიერ საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით შერჩეული პირის მიერ აქციზური მარკების მიწოდება ან/და იმპორტი; ამ ქვეპუნქტის მოქმედება გავრცელდეს 2011 წლის 1 იანვრიდან წარმოშობილ სამართლებრივ ურთიერთობებზე.)
- ც) ამოღებულია
- ძ) საქართველოს მთავრობის მიერ დამტკიცებული ნუსხის მიხედვით სასოფლო-სამეურნეო პესტიციდებისა და აგროქიმიკატების, სასოფლო-სამეურნეო კულტურების სათესი და სარგავი მასალების იმპორტი.
- წ) შემოსავლების სამსახურის მიერ საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით შერჩეული პირის მიერ იმ საქონლის იმპორტი, რომელიც განკუთვნილია აქციზური ან/და არააქციზური საქონლის სავალდებულო ნიშანდების/მარკირების განსახორციელებლად.
- ჭ) საქართველოში ავტოსატრანსპორტო საშუალებით შემომსვლელი პირის ავტოსატრანსპორტო საშუალების ძრავას კვების სისტემასთან კონსტრუქციულად და ტექნოლოგიურად დაკავშირებულ სტანდარტულ ავზში არსებული საწვავის იმპორტი;
- ხ) ფიზიკური პირის მიერ მის საკუთრებაში არსებული ამ კოდექსის 26^ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული სასტუმროს აქტივების/მათი ნაწილის მიწოდება, თუ ახალი

- მესაკუთრე (ფიზიკური პირი) იკავებს ძველი მესაკუთრის ადგილს ძველ მესაკუთრესა და ტურისტულ საწარმოს შორის არსებულ სახელმწიფოებრივ ურთიერთობაში.
- ჟ) საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის ეროვნული სასაქონლო ნომენკლატურის 8703 10 110 00 კოდში აღნიშნული სატრანსპორტო საშუალების იმპორტი ან/და მიწოდება;
- 3) ფიზიკური პირისათვის საცხოვრებელი ბინის (სახლის) მასზე დამაგრებული მიწით მიწოდება, თუ მიმწოდებელი ამ ქონებას აწვდის იმ ფიზიკურ პირს:
- 3.ა) რომლისგანაც ეს ქონება მიიღო მისი ან/და სხვა ფიზიკური პირის სახელმწიფოებრივ ვალდებულების შესრულების უზრუნველყოფის ღონისძიების ფარგლებში;
- 3.ბ) რომლის ქონებაც აუქციონის ან სხვა წესით შეიძინა მისი ან/და სხვა ფიზიკური პირის ფულადი ვალდებულების გადახდევინების მიზნით.

2. ჩათვლის უფლების გარეშე დღგ-ისგან გათავისუფლებულია შემდეგი სახის მომსახურების

გაწევა:

- ა) ფინანსური ოპერაციების განხორციელება ან/და ფინანსური მომსახურების გაწევა;
- ბ) საქართველოს საპატრიარქოს დაკვეთით ტაძრებისა და ეკლესიების მშენებლობა, რესტავრაცია და მოხატვა; (2018 წლის 31 დეკემბრიდან არაკონსტიტუციურად იქნეს ცნობილი საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს 2018 წლის 03 ივლისის N1/2/671 გადაწყვეტილების საფუძველზე საქართველოს კონსტიტუციის მე-14 მუხლთან მიმართებით ამ ქვეპუნქტის გამუქებული სიტყვების ის ნორმატიული შინაარსი, რომელიც ჩათვლის უფლების გარეშე დღგ-ისგან გათავისუფლებს მხოლოდ საქართველოს საპატრიარქოს დაკვეთით გაწეულ ტაძრებისა და ეკლესიების მშენებლობის, რესტავრაციისა და მოხატვის მომსახურებას).
- გ) პირის მიერ საქართველოს განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის სამინისტროსთან შეთანხმებით მსოფლიო მემკვიდრეობის ნუსხაში შეტანილი, ეროვნული მნიშვნელობის კატეგორიის ან/და საკულტო-რელიგიური დანიშნულების კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლების სარესტავრაციო, სარეაბილიტაციო, საპროექტო და კვლევითი სამუშაოების შესრულება;
- დ) დაკრძალვასთან დაკავშირებული სარიტუალო მომსახურების გაწევა;
- ე) სამედიცინო მომსახურების გაწევა;
- ვ) საადმინისტრაციო დაწესებულებებში ან/და ადრეული და სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების დაწესებულებებში ბავშვთა მოვლა-პატრონობის მომსახურების გაწევა ან/და ავადმყოფთა, შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა (მათ შორის, ბავშვთა) და 60 წლის და 60 წელზე მეტი ასაკის პირთა მოვლა-პატრონობის მომსახურების გაწევა;
- ზ) ლატარიებით, აზარტული და მომგებიანი თამაშობებით მომსახურების გაწევა, გარდა ამ მუხლის მე-4 ნაწილის „ტ“ ქვეპუნქტით განსაზღვრული შემთხვევისა;
- თ) ამ მუხლით ჩათვლის უფლების გარეშე გათავისუფლებული საქონლის ლიზინგით გაცემა;
- ი) თიზ-ის საწარმოებს შორის მომსახურების გაწევა, აგრეთვე თიზ-ის საწარმოს მიერ არარეზიდენტისათვის (გარდა საქართველოში არარეზიდენტის მუდმივი დაწესებულებისა) ამ კოდექსის 25-ე მუხლის მე-7 ნაწილის შესაბამისად საქართველოს მთავრობის მიერ განსაზღვრული მომსახურების გაწევა;
- კ) საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის ეროვნული სასაქონლო ნომენკლატურის 4901, 4902 და 4904 00 000 00 კოდებში მითითებული საქონლის (ჟურნალების, გაზეთების, ნოტების) რეალიზაციის მომსახურების, ბეჭდვის მომსახურების ან/და ჟურნალ-გაზეთების მიერ სარეკლამო მომსახურების გაწევა;
- ლ) 18 წლამდე ასაკის ფიზიკური პირის სახელოვნებო და სასპორტო სწავლების მომსახურება
- მ) რეგულირებადი ფასებითა და ტარიფებით საქალაქო და შიგარაიონულ მარშრუტებზე სამგზავრო ტრანსპორტით (გარდა ტაქსისა) მომსახურების

- ბ) საგანმანათლებლო დაწესებულებათა მიერ გაწეული განათლების მომსახურება.
- გ) სერვიტუტის მომსახურების უსასყიდლოდ გაწევა.
- დ) შემოსავლების სამსახურის მიერ საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით შერჩეული პირის მიერ აქციზური ან/და არააქციზური საქონლის სავალდებულო ნიშანდების/მარკირების მომსახურების გაწევა.
- ე) ადგილობრივი თვითმმართველობისათვის დასახლებულ ტერიტორიაზე დაგვა-დასუფთავებისა და ნარჩენების მართვის მომსახურების გაწევა.

3. ჩათვლის უფლების გარეშე დღგ-ისგან გათავისუფლებულია შემდეგი კანონების, შეთანხმებების, ხელშეკრულებების საფუძველზე მიზნობრივი დანიშნულებით განხორციელებული ოპერაციები:

- ა) „ნავთობისა და გაზის შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული ნავთობისა და გაზის ოპერაციების წარმოებისათვის განკუთვნილი მოწყობილობა-დანადგარების, სატრანსპორტო საშუალებების, სათადარიგო ნაწილებისა და მასალების, აგრეთვე ზემოაღნიშნული კანონით განსაზღვრული ხელშეკრულებების ან/და ნავთობისა და გაზის ოპერაციების საწარმოებლად გაცემული ლიცენზიების შესაბამისად ინვესტირებისა და საოპერაციო კომპანიებისათვის ნავთობისა და გაზის ოპერაციების განხორციელებლად საქონლის იმპორტი, მიწოდება ან/და მომსახურების გაწევა;
- ბ) ელექტროენერგეტიკული სექტორის რეაბილიტაციისათვის საქართველოს პარლამენტის მიერ რატიფიცირებული საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებებით უცხოეთის სახელმწიფოების ან/და საერთაშორისო ორგანიზაციების მიერ გაცემული შეღავათიანი კრედიტით დაფინანსებული საქონლის იმპორტი ან/და სამშენებლო-სამონტაჟო, სარემონტო, სარესტავრაციო, საცდელ-საკონსტრუქტორო მომსახურების გაწევა;
- გ) საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებებით გათვალისწინებული ვალდებულებების, კერძოდ, ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანის და ბაქო-თბილისი-ერზრუმის მილსადენების მშენებლობის, შესრულების უზრუნველსაყოფად საქართველოში საქონლის დროებითი შემოტანა;
- დ) ამ კოდექსით გათვალისწინებული სრულად გათავისუფლებული საქონლის დროებითი შემოტანა;
- ე) ამ კოდექსის მოთხოვნების შესაბამისად დაბრუნებული საქონლის იმპორტი;
- ვ) გრანტის შესახებ ხელშეკრულებით გათვალისწინებული საქონლის იმპორტი გრანტის გამცემი ან მიმღები პირის მიერ;
- ზ) მომსახურების გაწევა ხელშეკრულებების საფუძველზე, რომელთაც სტიქიური უბედურების, ავარიისა და კატასტროფის ლიკვიდაციისთვის, ჰუმანიტარული დახმარების მიზნით აფინანსებს უცხოური ორგანიზაცია და რომელთა მონაწილე ერთ-ერთი მხარეა საქართველოს აღმასრულებელი ხელისუფლების შესაბამისი ორგანო;
- თ) სტიქიური უბედურების, ავარიისა და კატასტროფის ლიკვიდაციისთვის, ჰუმანიტარული დახმარების მიზნით საქართველოს სახელმწიფო ან/და საზოგადოებრივი ორგანიზაციებისთვის გადასაცემი საქონლის იმპორტი;
- ი) იმ საქონლის იმპორტი ან დროებითი შემოტანა, რომელიც განკუთვნილია უცხოეთის დიპლომატიურ და მათთან გათანაბრებულ წარმომადგენლობათა ოფიციალური სარეგულობისათვის, ამ წარმომადგენლობათა დიპლომატიური და ადმინისტრაციულ-ტექნიკური პერსონალის (მათთან მცხოვრებ ოჯახის წევრთა ჩათვლით) პირადი სარეგულობისათვის, იმ სახით, რა სახითაც ასეთი გათავისუფლება გათვალისწინებულია შესაბამისი საერთაშორისო შეთანხმებებით, რომელთა მონაწილეც არის საქართველო;
- კ) საზღვარგარეთ საქართველოს დიპლომატიურ წარმომადგენლობათა და საკონსულო დაწესებულებათა ქონების იმპორტი.

4. ჩათვლის უფლებით დღ-ისგან გათავისუფლებულია:

- ა) საქონლის რეექსპორტი ან ექსპორტი მხოლოდ იმ საანგარიშო პერიოდისათვის, რომელშიც განხორციელებულია დეკლარირება საქონლის რეექსპორტის ან საქონლის ექსპორტში გაშვების შესახებ;
- ბ) საქონლის მიწოდება ან/და მომსახურების გაწევა, რომელიც განკუთვნილია უცხოეთის დიპლომატიურ და მათთან გათანაბრებულ წარმომადგენლობათა ოფიციალური სარგებლობისათვის, ამ წარმომადგენლობათა და დიპლომატიური მისიების წევრების (მათთან მცხოვრებ ოჯახის წევრთა ჩათვლით) პირადი სარგებლობისათვის და რომლის გამოყენების წესს განსაზღვრავს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი;
- გ) ექსპორტში, რეექსპორტში, გარე გადამუშავებაში ან ტრანზიტში მოქცეული საქონლის გადაზიდვა და ამ გადაზიდვასთან უშუალოდ დაკავშირებული მომსახურების გაწევა. ამასთანავე, ასეთ გადაზიდვასთან უშუალოდ დაკავშირებულ მომსახურებას განეკუთვნება:
 - გ.ა) გადაზიდვისას ტვირთის ან/და სატრანსპორტო და გადაზიდვის საშუალების გაგზავნასთან/მიღებასთან დაკავშირებული მომსახურება, აგრეთვე აეროპორტების, ნავსადგურების, სარკინიგზო და საავტომობილო ვაგზლების მიერ გაწეული მომსახურება;
 - გ.ბ) აერო- ან საზღვაო სანავიგაციო, სადისპეტჩერო ან/და საინფორმაციო მომსახურება;
 - გ.გ) საექსპედიტორო მომსახურება;
 - გ.დ) ტვირთის დოკუმენტაციის მომზადების, ინსპექტირების, დათვალიერების, სატრანსპორტო დამუშავების (მათ შორის, დატვირთვისა და გადმოტვირთვის), ტრანსპორტირებისათვის შეფუთვისა და შენახვის მომსახურება;
 - გ.ე) ნავსადგურებში აგენტირების მომსახურება;
- გ¹) საქონლის იმპორტის, საწყობის, დროებითი შემოტანის, შიდა გადამუშავების ან თავისუფალი ზონის სასაქონლო ოპერაციაში მოქცევამდე საქართველოს ტერიტორიაზე მდებარე პუნქტებს შორის საქონლის გადაზიდვა და ამ გადაზიდვასთან უშუალოდ დაკავშირებული, ამ ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული მომსახურების გაწევა, გარდა ტვირთის შენახვის მომსახურებისა;
- გ²) საქართველოს ტერიტორიაზე შემოტანამდე იმპორტის, საწყობის, დროებითი შემოტანის, შიდა გადამუშავების ან თავისუფალი ზონის სასაქონლო ოპერაციაში მოქცეული საქონლის საქართველოს საბაჟო საზღვრიდან საბაჟო დეკლარაციაში მითითებულ დანიშნულების პუნქტამდე გადაზიდვა და ამ გადაზიდვასთან უშუალოდ დაკავშირებული, ამ ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული მომსახურების გაწევა, გარდა ტვირთის შენახვის მომსახურებისა;
- გ³) საქართველოს ტერიტორიაზე არარეზიდენტის კუთვნილი ვაგონით/კონტეინერით სარკინიგზო გადაზიდვის განხორციელებისას არარეზიდენტის მიერ ვაგონით/კონტეინერით სარგებლობის მომსახურების გაწევა, გარდა ვაგონის/კონტეინერის საიჯარო ხელშეკრულებით გადაცემის შემთხვევისა; (ამ ქვეპუნქტის მოქმედება გაგრძელდეს 2014 წლის 1 იანვრიდან წარმოშობილ სამართლებრივ ურთიერთობებზე)
- გ⁴) საქართველოს ტერიტორიის ფარგლების გარეთ საქართველოს რეზიდენტის კუთვნილი ვაგონით/კონტეინერით სარკინიგზო გადაზიდვის განხორციელებისას საქართველოს რეზიდენტის მიერ ვაგონით/კონტეინერით სარგებლობის მომსახურების გაწევა, გარდა

ვაგონის/კონტეინერის საიჯარო ხელშეკრულებით გადაცემის შემთხვევისა; (ამ ქვეპუნქტის მოქმედება გავრცელდეს 2014 წლის 1 იანვრიდან წარმოშობილ სამართლებრივ ურთიერთობებზე)

დ) მგზავრთა და ბარგის გადაზიდვის მომსახურებისა და ამ გადაზიდვასთან უშუალოდ დაკავშირებული მომსახურების გაწევა იმ პირობით, რომ გაგზავნის ან დანიშნულების პუნქტი მდებარეობს საქართველოს ფარგლების გარეთ და ასეთ გადაზიდვაზე გაფორმებულია ერთიანი სატრანსპორტო დოკუმენტი. ამასთანავე, ასეთ გადაზიდვასთან უშუალოდ დაკავშირებულ მომსახურებას განეკუთვნება:

დ.ა) მგზავრის ან/და სატრანსპორტო საშუალების გაგზავნასთან/მიღებასთან დაკავშირებული მომსახურება, აგრეთვე აეროპორტების, ნავსადგურების, სარკინიგზო და საავტომობილო ვაგზლების მიერ გაწეული მომსახურება;

დ.ბ) აერო- ან საზღვაო სანავიგაციო, სადისპეტჩერო ან/და საინფორმაციო მომსახურება; აგრეთვე სააერონავთო მომსახურებაზე ზედამხედველობა;

დ.გ) ინსპექტირების, დათვალიერების, სატრანსპორტო დამუშავების (მათ შორის, დატვირთვისა და გადმოტვირთვის), ტრანსპორტირებისათვის შეფუთვისა და შენახვის მომსახურება;

დ.დ) მგზავრთა საერთაშორისო გადაყვანის სამგზავრო ბილეთების რეალიზაციის მომსახურება;

დ.ე) აეროპორტებისა და ნავსადგურების საბაჟო კონტროლის ზონაში მგზავრთა მომსახურება, რომლის ღირებულება შედის საერთაშორისო გადაყვანის სამგზავრო ბილეთის ფასში;

დ.ვ) ნავსადგურებში აგენტირების მომსახურება;

ე) საერთაშორისო საავიაციო რეისებისა და საერთაშორისო საზღვაო რეისების განსახორციელებლად ბორტზე მიწოდებისთვის განკუთვნილი საქონლის იმპორტი ან/და მიწოდება, აგრეთვე საქართველოს სახელმწიფო საზღვრის ფარგლებში სამოქალაქო საავიაციო რეისებისა და საავიაციო სამუშაოების განსახორციელებლად ბორტზე მიწოდებისთვის განკუთვნილი საწვავის, საპოხი და სხვა დამხმარე საშუალებების იმპორტი ან/და მიწოდება;

ვ) სატრანსპორტო გადაზიდვისას გამოყენებული ცარიელი სატრანსპორტო საშუალებების (მათ შორის, კონტეინერებისა და ვაგონების) მიმართ გაწეული სატრანსპორტო, დატვირთვის, გადმოტვირთვისა და შენახვის მომსახურება;

ზ) თბოელექტროსადგურებისათვის ბუნებრივი აირის მიწოდება;

თ) სახელმწიფოსთვის ან/და ადგილობრივი თვითმმართველობისათვის აქტივების გამოტანა იმ საწარმოს კაპიტალიდან, რომლის წილის/ აქტივების 50 პროცენტზე მეტი სახელმწიფოს ან/და ადგილობრივი თვითმმართველობის საკუთრებაშია;

ი) სახელმწიფოსთვის ან/და ადგილობრივი თვითმმართველობისათვის საქონლის უსასყიდლოდ გადაცემა ან/და მომსახურების უსასყიდლოდ გაწევა;

საილუსტრაციო მაგალითი:

შპს. „მშენებელი“ რომელიც რეგისტრირებულია დღგ-ს გადამხდელად ახორციელებს სამშენებლო მასალებით ვაჭრობას. **თებერვლის თვეში** მან მოახდინა ადგილობრივი თვითმართველობის ორგანოსთვის **5400 ლარის** (დღგ-ს დარეშე) სამშენებლო მასალის უსასყიდლოდ მიწოდება.

კითხვა: ექვემდებარება თუ არა აღნიშნული ოპერაცია დღგ-ით დაბეგვრას?

სსკ. 161-ე მუხლის პირველი ნაწილის ა პუნქტის თანახმად აღნიშნული ოპერაცია დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციაა და დასაბეგრი თანხა განისაზღვრება მიწოდებული საქონლის საბაზრო ფასით, მაგრამ **სსკ. 168-ე მუხლის მე-4 ნაწილის ი პუნქტის** თანახმად აღნიშნული ოპერაცია განთავისუფლებულია დღგ-ს გადასახადისგან ჩათვლის უფლებით, შესაბამისად **5400 ლარი** არ დაიბეგრება დღგ-ს გადასახადით, ხოლო მიწოდებულ საქონელზე გადახდილ დღგ-ს ჩაითვლის შესაბამის საანგარიშო პერიოდში.

- კ) საქართველოს პარლამენტის მიერ რატიფიცირებული საერთაშორისო ხელშეკრულებებით განსაზღვრული პროექტების (მათ შორის, მოსამზადებელი ეტაპის) განმახორციელებელი საჯარო სამართლის იურიდიული პირების მიერ, რომლებთანაც საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს გაფორმებული აქვს პროექტის განხორციელების უფლებამოსილების შესახებ ხელშეკრულება, ამ პროექტების ფარგლებში საქონლის სხვა პირებისათვის გადაცემა;
- ლ) თავისუფალი ვაჭრობის პუნქტში საქართველოს საქონლის მიწოდება რეალიზაციისთვის და თავისუფალი ვაჭრობის პუნქტში საქონლის რეალიზაცია ან/და კვების მომსახურების გაწევა;
- მ) დღგ-ის გადამხდელის (მათ შორის, ინდივიდუალური მეწარმის) მიერ საწარმოს ან ამ საწარმოს დამოუკიდებლად მოქმედი ქვედანაყოფის ყველა აქტივის მიწოდება ერთი ოპერაციის ფარგლებში დღგ-ის მეორე გადამხდელისათვის, თუ მიმწოდებელი და მიმღები **მხარეები მიწოდებიდან 15 კალენდარული დღის განმავლობაში** წერილობით ატყობინებენ საგადასახადო ორგანოს ასეთი მიწოდების შესახებ. დამოუკიდებლად მოქმედ ქვედანაყოფად ითვლება ერთმანეთთან ფუნქციურად დაკავშირებული ძირითადი საშუალებებისა და თანმხლები კომუნიკაციების ერთობლიობა, რომელიც დამოუკიდებლად ფუნქციონირებს (გარდა იჯარით, ქირით და სხვა ამგვარი ფორმით გაცემული შენობა-ნაგებობისა) და რომლის დამოუკიდებლად ფუნქციონირება და საქმიანობის სახე არ არის დამოკიდებული მესაკუთრის შეცვლაზე;
- ნ) აქტივების მიწოდება საწარმოს რეორგანიზაციის შემთხვევაში;
- ო) აქტივების მიწოდება შესატანის სახით საწარმოს კაპიტალში ან ამხანაგობაში. ამასთანავე, ითვლება, რომ აქტივების მიწოდების საანგარიშო პერიოდის მიხედვით აქტივების მიმღებმა პირმა შესაბამის საქონელზე მიიღო ჩათვლა;
- პ) საქართველოს ეროვნული ბანკისათვის ოქროს მიწოდება;
- ჟ) ტუროპერატორების მიერ საქართველოს ტერიტორიაზე ტურისტულ ობიექტებში უცხოელი ტურისტების ორგანიზებული შემოყვანა და მათთვის საქართველოს ტერიტორიაზე ტურისტული მომსახურების პაკეტის მიწოდება.
- რ) საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე ტვირთის შემოტანისას გემისათვის გაწეული მომსახურება (კერძოდ, პორტის, საზღვაო-სალოცმანო სამსახურისა და საჯარო სამართლის იურიდიული პირის – საქართველოს სახელმწიფო ჰიდროგრაფიული სამსახურის მიერ გაწეული მომსახურება);

- ს) საბაჟო საწყობში უცხოური საქონლის მიწოდება, გარდა ამ კოდექსის 162-ე მუხლის მე-7 ნაწილით გათვალისწინებული შემთხვევისა;
- ტ) ლატარიებით, აზარტული და მომგებიანი თამაშობებით მომსახურების გაწევა „ლატარიების, აზარტული და მომგებიანი თამაშობების მოწყობის შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული იმ ლატარიის ორგანიზატორის მიერ, რომლის წილის 50 პროცენტზე მეტს ფლობს სახელმწიფო.
- უ) სახელმწიფო, ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ან ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულის ბიუჯეტის სასარგებლოდ გადახდევინების, მათ შორის, საგადასახადო დავალიანების გადახდევინების უზრუნველყოფის ღონისძიების ფარგლებში პირის ქონების (გარდა ფულისა) სახელმწიფოს, ავტონომიური რესპუბლიკის ან ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულის საკუთრებაში გადაცემა, აგრეთვე სისხლის სამართლის და ადმინისტრაციული წესით დაკისრებული სანქციების გადახდევინების მიზნით პირის ქონების რეალიზაცია/გადაცემა.
- ფ) საქართველოში წარმოებული სოფლის მეურნეობის პროდუქციის (გარდა საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის ეროვნული სასაქონლო ნომენკლატურის 0407 00 190 00 და 0407 00 300 00 კოდებში მითითებული საქონლისა (კვერცხისა) და 0207 11 სუბპოზიციაში მითითებული საქონლისა (შინაური ქათამი აუქნელი, ახალი ან გაციებული)) მიწოდება მის სამრეწველო გადამუშავებამდე (სასაქონლო კოდის შეცვლამდე), გარდა ამ მუხლის პირველი ნაწილის „ჟ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევისა; (12.06.2012. N6446)
- ქ) საქართველოში მთლიანად წარმოებული საქონლისაგან მიღებული საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის ეროვნული სასაქონლო ნომენკლატურის 0201, 0203 11 - 0203 19, 0204 10 000 00 - 0204 23 000 00, 0204 50 110 00 - 0204 50 390 00 კოდებში მითითებული საქონლის (მათ შორის, გატარებული/დაკეპილი ფორმით არსებულის (ფარშის)), საქართველოს ბინადარი ცხოველისგან მიღებული პროდუქტის სამრეწველო გადამუშავების შედეგად წარმოებული ყველის, აგრეთვე საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის ეროვნული სასაქონლო ნომენკლატურის 0802 22 000 00 კოდში მითითებული საქონლის (თხილი ნაჭუჭგაცილილი) მიწოდება;
- ღ) ტურისტული საწარმოს მიერ სასტუმროს აქტივების/მათი ნაწილის სხვა პირისათვის მიწოდება ამ ქონების უკან მიღების მიზნით. თუ ტურისტული საწარმო სასტუმროს აქტივების/მათი ნაწილის სხვა პირისათვის მიწოდებიდან 2 წლის განმავლობაში სასყიდლიანი ხელშეკრულებით უკან მიიღებს იმავე აქტივებს, ოპერაცია ასევე თავისუფლდება დღგ-ისაგან ჩათვლის უფლებით და ეს არის დასაბეგრი ოპერაციის თანხის კორექტირების საფუძველი. ამ შემთხვევაში ტურისტულ საწარმოს უფლება აქვს, განახორციელოს დასაბეგრი ოპერაციის კორექტირება ამ კოდექსის 179-ე მუხლით დადგენილი წესით;
- ყ) ტურისტული საწარმოს მიერ ან/და შესაბამისი ხელშეკრულების საფუძველზე ობიექტის/მისი ნაწილის სასტუმროდ ფუნქციონირებისთვის/ოპერირებისთვის მოწვეული პირის/პირების მიერ სასტუმროს აქტივების/მათი ნაწილის მესაკუთრისათვის კალენდარული წლის განმავლობაში არაუმეტეს 60 დღის ვადით სასტუმრო მომსახურების (სასტუმროში ცხოვრების) უსასყიდლოდ მიწოდება;
- შ) საქართველოში მობილურ ან ფიქსირებულ ქსელში საერთაშორისო ზარის დასრულების მომსახურება;
- ჩ) შიდა გადამუშავების სასაქონლო ოპერაციაში მოქცეული საქონლის გადამუშავების მიზნით აღნიშნული სასაქონლო ოპერაციის განმახორციელებელი პირის მიერ ამ კოდექსის 234-ე მუხლის პირველი ნაწილის "ა"- "გ" და "ე" ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული მომსახურებების გაწევა (გარდა იმ შემთხვევისა, თუ შემდგომ განხორციელდა გადამუშავებული საქონლის იმპორტი).

- ც) ელექტროენერგიისა და გარანტირებული სიმძლავრის მიწოდება, გარდა ელექტროენერგიის მომხმარებლისათვის ("ელექტროენერგეტიკისა და ბუნებრივი გაზის შესახებ" საქართველოს კანონით განსაზღვრული პირებისათვის) მიწოდებისა, აგრეთვე გადაცემის ან/და დისპეტჩერიზაციის მომსახურება;
- ძ) საქართველოს სახელმწიფო საზღვრის ფარგლებში საჰაერო გადაყვანა-გადაზიდვის და საავიაციო სამუშაოების მომსახურების გაწევა;
- წ) შავი ან/და ფერადი ლითონების ჯართის და შავი ან/და ფერადი ლითონების ნარჩენების მიწოდება, თუ შესაძლებელია საქონლის მიმღები მხარის იდენტიფიცირება. ამასთანავე, მიიჩნევა, რომ საქონლის მიწოდების საანგარიშო პერიოდის მიხედვით საქონლის მიმღებმა პირმა შესაბამის საქონელზე მიიღო დღგ-ის ჩათვლა;
- შენიშვნა: ამ ქვეპუნქტში მითითებული საქონელი არ მოიცავს შავი ლითონის სხმულებს, ზოდებს, ნაგლის, სხვა პირველადი გადამუშავების ნედლეულს და ნახევარფაბრიკატებს, რომლებიც კლასიფიცირებულია საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის ეროვნული სასაქონლო ნომენკლატურის 7201, 7102, 7203, 7205, 7206, 7207 სასაქონლო პოზიციებში და 7204 50 000 00 სასაქონლო ქვესუბპოზიციაში;
- ჰ) საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის ეროვნული სასაქონლო ნომენკლატურის 4901 და 4903 00 000 00 კოდებში მითითებული საქონლის (წიგნის) მიწოდება ან/და იმპორტი, აგრეთვე ამ საქონლის რეალიზაციისა და ბეჭდვის მომსახურებების გაწევა.

5. ჩათვლის უფლებით დღგ-ისგან გათავისუფლებულია საქონლის მიწოდება ან/და მომსახურების გაწევა ან/და საქონლის იმპორტი, თუ აღნიშნული ხორციელდება საქართველოს პარლამენტის მიერ რატიფიცირებული და ძალაში შესული საერთაშორისო ხელშეკრულებების ფარგლებში და ამ ხელშეკრულებების შესაბამისად ასეთი საქონლის მიწოდება ან/და მომსახურების გაწევა ან/და საქონლის იმპორტი გათავისუფლებულია დღგ-ისგან.

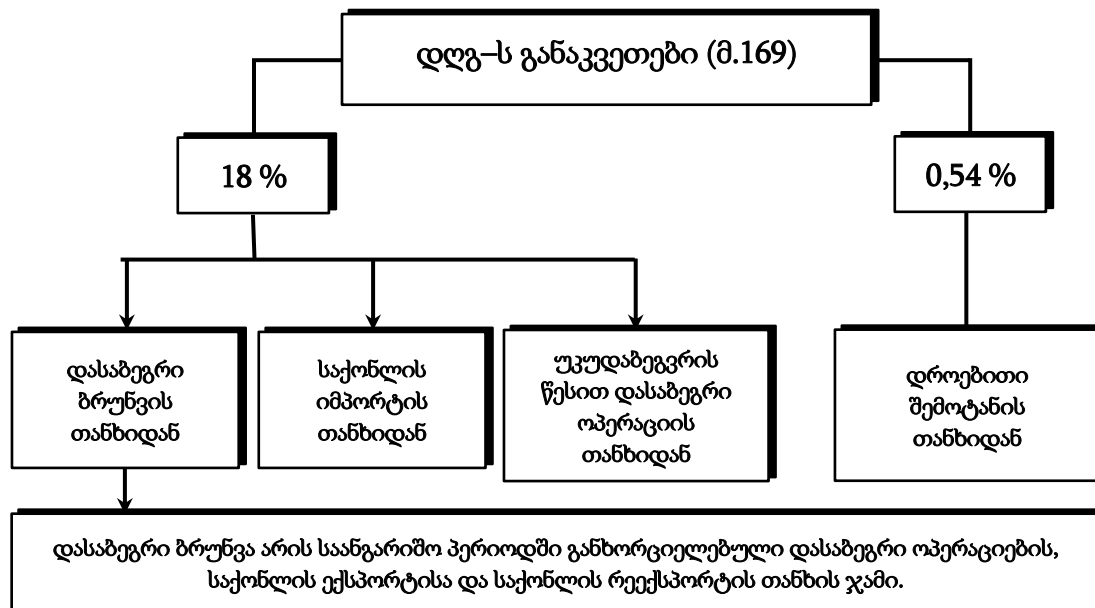
თავი # 24 - გადასახადის გამონაკრისების, დეკლარირებისა და გადახდის წესი

მუხლი 169. დღგ-ის განაკვეთები

1. დღგ-ის განაკვეთი შეადგენს:

- ა) დასაბეგრი ბრუნვის ან საქონლის იმპორტის თანხის 18 პროცენტს;
 - ბ) საქონლის დროებითი შემოტანისას ამ კოდექსის 164-ე მუხლის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დროებითი შემოტანის თანხის 0.54 პროცენტს ამ საქონლის საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე ყოფნის ყოველ სრულ და არასრულ კალენდარულ თვეზე, მაგრამ არა უმეტეს საქონლის დროებითი შემოტანისას დროებითი შემოტანის თანხის 18 პროცენტისა;
 - გ) უკუდაბეგვრის წესით დასაბეგრი ოპერაციის თანხის 18 პროცენტს.
2. **დასაბეგრი ბრუნვა არის საანგარიშო პერიოდში განხორციელებული დასაბეგრი ოპერაციების საქონლის ექსპორტისა და საქონლის რეექსპორტის თანხის ჯამი.**

სქემა 9.9

მუხლი 170. ბიუჯეტში შესატანი დღგ

ბიუჯეტში შესატანი დღგ მოიცავს:

- დასაბეგრი ბრუნვიდან ბიუჯეტში შესატანი დღგ-ის თანხას, რომელიც განისაზღვრება, როგორც სხვაობა დასაბეგრი ბრუნვაზე დარიცხულ დღგ-ის თანხასა და ჩასათვლელ დღგ-ის თანხებს შორის;
- საქონლის იმპორტისას ბიუჯეტში შესატანი დღგ-ის თანხას;
- საქონლის დროებითი შემოტანისას ბიუჯეტში შესატანი დღგ-ის თანხას;
- უკუდაბეგვრის წესით დასაბეგრი ოპერაციიდან ბიუჯეტში შესატანი დღგ-ის თანხას.

საილუსტრაციო მაგალითი:

შპს „ეკო“-ს, რომელიც ახორციელებს საბითუმო-საცალო ვაჭრობას, აგვისტოს საანგარიშო პერიოდში ანგარიშ-ფაქტურით შეძენილი აქვს 29 500 ლარის (მ.შ დღგ) საქონელი, რომელიც სრულად გაყიდა ამავე თვეში 17 % იანი ფასნამატით.

დავალდება: განსაზღვრეთ აგვისტოს თვის საანგარიშო პერიოდში ბიუჯეტში შესატანი დღგ-ს თანხა.

სსკ. 170-ე მუხლის მიხედვით ბიუჯეტში შესატანი დღგ მოიცავს სხვაობას დასაბეგრი ბრუნვაზე დარიცხულ დღგ-ის თანხასა და ჩასათვლელ დღგ-ის თანხებს შორის. პირველ რიგში განვსაზღვროთ ჩასათვლელი დღგ-ს თანხა:

ჩასათვლელი დღგ - $29\,500 - 29\,500/1,18 = 4500$ ლარი

ეხლა კი განვსაზღვროთ გადასახდელი დღგ:

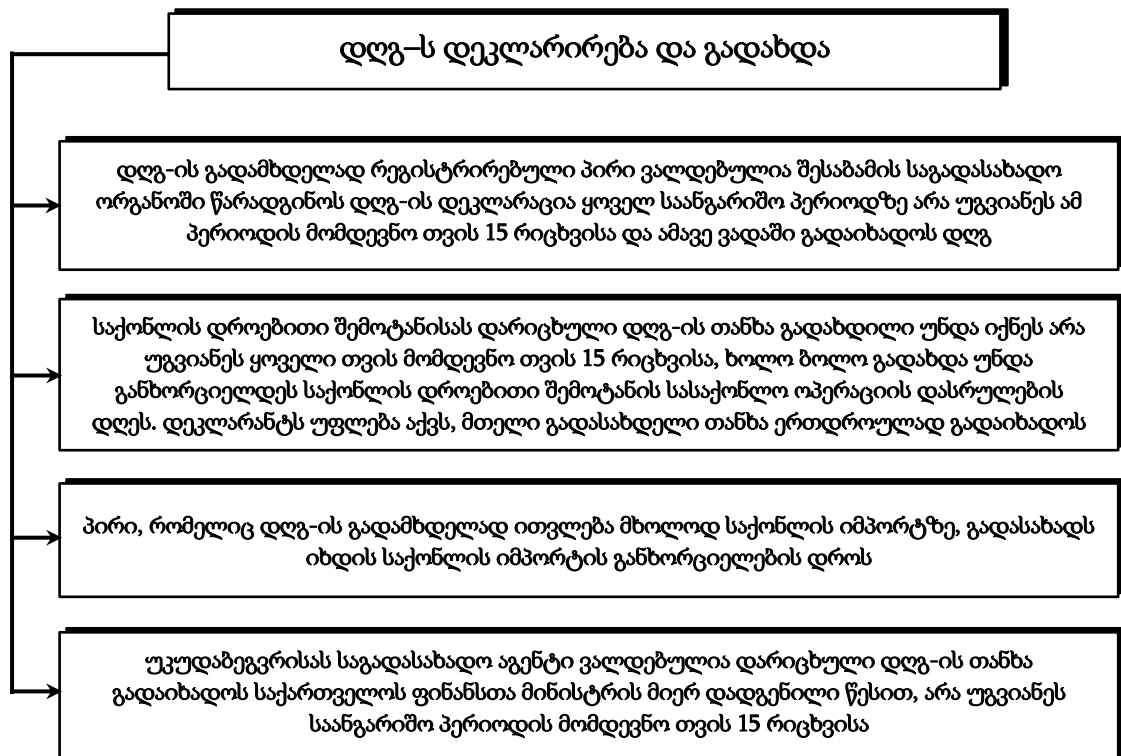
საქონლის თვითღირებულება - $29\,500 - 4500 = 25\,000$ ლარი

საქონელი ფასნამატით - $25\,000 + 25\,000 * 17\% = 29\,250$ ლარი

გადასახდელი დღგ - $29\,250 * 18\% = 5265$ ლარი

ბიუჯეტში შესატანი დღგ - $5265 - 4500 = 765$ ლარი

სქემა 9.11

მუხლი 171. დეკლარაციის წარდგენა და დღგ-ის გადახდა

1. დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრირებული პირი ვალდებულია შესაბამის საგადასახადო ორგანოში წარადგინოს **დღგ-ის დეკლარაცია ყოველ საანგარიშო პერიოდზე არა უგვიანეს ამ პერიოდის მომდევნო თვის 15 რიცხვისა და ამავე ვადაში გადაიხადოს დღგ.**

1¹. დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრირებული პირი ვალდებულია „გადახდისუნარიობის საქმის წარმოების შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრული წესით სასამართლოს მიერ გამოტანილი გაკოტრების შესახებ განჩინების კანონიერ ძალაში შესვლიდან 15 დღის ვადაში საგადასახადო ორგანოს წარუდგინოს გაკოტრების საქმის წარმოების დაწყებამდე სრული/არასრული საგადასახადო პერიოდის (პერიოდების) შესაბამისი წარუდგენელი დეკლარაციები. ამასთანავე, გადასახადის გადამხდელი გაკოტრების საქმის წარმოების დაწყების შემდეგ სრული/არასრული საგადასახადო პერიოდის (პერიოდების) შესაბამისად დღგ-ის დეკლარაციებს არ წარადგენს.

2. საქონლის დროებითი შემოტანისას:

- ა) **პირმა, რომელიც დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრირებული არ არის, დარიცხული დღგ-ის თანხა უნდა გადაიხადოს არაუგვიანეს ყოველი თვის მომდევნო თვის 15 რიცხვისა,** ხოლო ბოლო გადახდა უნდა განხორციელოს საქონლის დროებითი შემოტანის სასაქონლო ოპერაციის დასრულების დღეს. დეკლარანტს უფლება აქვს, მთელი გადასახდელი თანხა ერთდროულად გადაიხადოს;
- ბ) დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრირებულ პირს დღგ-ის დარიცხვის ვალდებულება არ ეკისრება. ამასთანავე, ითვლება, რომ ამ საქონელზე მან განახორციელა შესაბამისი ოდენობის დღგ-ის ჩათვლა.

3. საქონლის იმპორტისას დღგ-ის თანხის გადახდა ხორციელდება იმპორტისგადასახდელის გადახდისათვის დადგენილი წესის შესაბამისად, გარდა ამ მუხლის 3' ნაწილით გათვალისწინებული შემთხვევისა.

3'. საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის ეროვნული სასაქონლო ნომენკლატურის 8401-9033 კოდებში მითითებული იმ საქონლის იმპორტისას, რომლის ნუსხას განსაზღვრავს საქართველოს მთავრობა, დარიცხული დღგ-ის გადახდა ხორციელდება საქონლის გაშვებიდან არაუგვიანეს 45 დღისა. 45 დღისა.

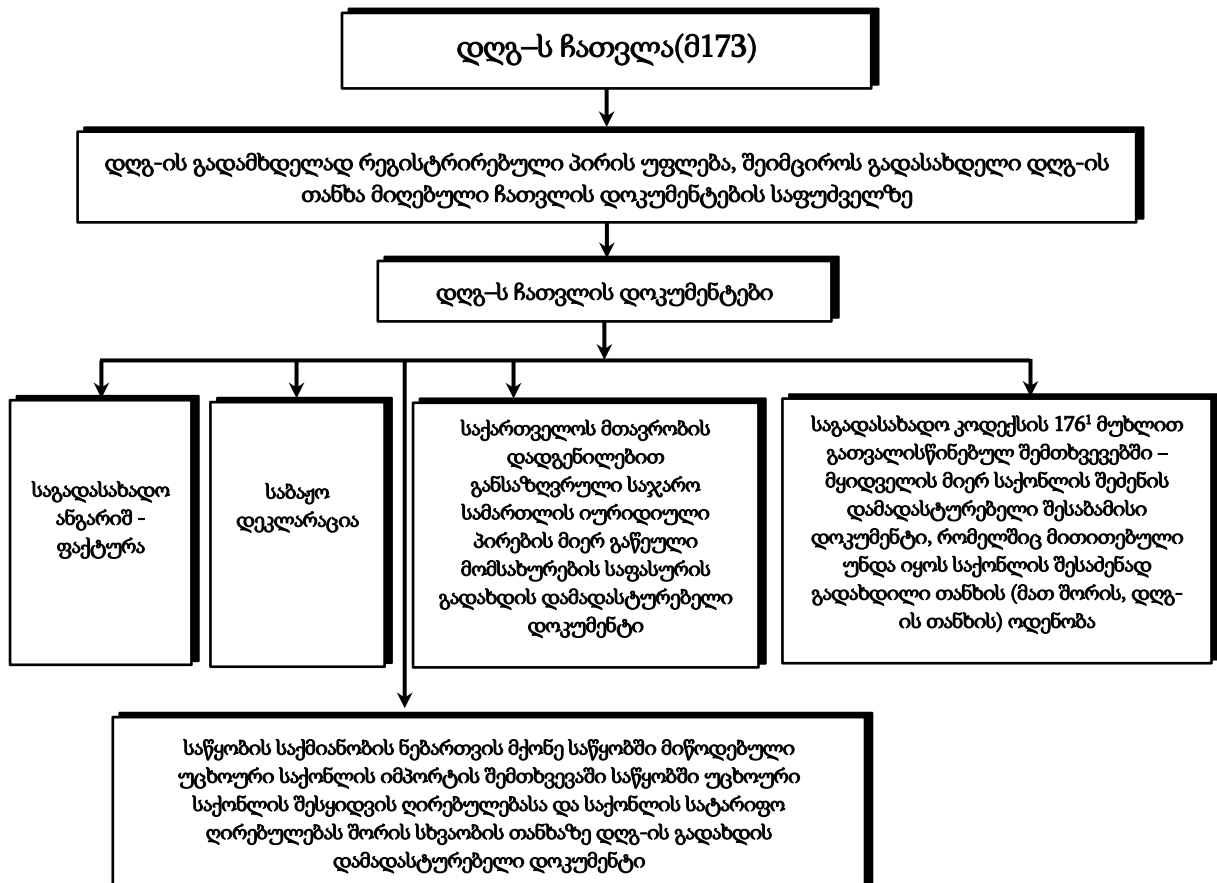
4. უკუდაბეგვრისას საგადასახადო აგენტი (გარდა დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრირებული პირისა) ვალდებულია დარიცხული დღგ-ის თანხა გადაიხადოს საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დადგენილი წესით, არაუგვიანეს საანგარიშო პერიოდის მომდევნო თვის 15 რიცხვისა.

9 . 6 . საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა და დღგ-ს ჩათვლა

მუხლი 172. დღგ-ის საანგარიშო პერიოდი

დღგ-ის საანგარიშო პერიოდია კალენდარული თვე.

სქემა 9.12

მუხლი 173. დღგ-ის ჩათვლა

1. დღგ-ის ჩათვლა არის დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრირებული პირის უფლება, შეიმციროს გადასახდელი დღგ-ის თანხა მიღებული ჩათვლის დოკუმენტების საფუძველზე, გარდა ამ გარით გათვალისწინებული შემთხვევებისა.

2. ჩათვლის დოკუმენტებია:

ა) საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა;

ბ) საბაჟო დეკლარაცია;

გ) ქვეპუნქტი ა მ ო დ ე ბ უ ლ ი ა.

დ) ქვეპუნქტი ა მ ო დ ე ბ უ ლ ი ა.

ე) საქართველოს მთავრობის დადგენილებით განსაზღვრული საჯარო სამართლის იურიდიული პირების მიერ გაწეული მომსახურების საფასურის გადახდის დამადასტურებელი დოკუმენტი, რომელთა მიერ მიწოდებული საქონლის ან/და გაწეული მომსახურების ტარიფები დადგენილია დღგ-ის ჩათვლით, კანონით ან საქართველოს მთავრობის დადგენილებით.

ვ) ამოღებულია

ზ) ამ კოდექსის 176¹ მუხლით გათვალისწინებულ შემთხვევებში – მყიდველის მიერ საქონლის შეძენის დამადასტურებელი შესაბამისი დოკუმენტი, რომელშიც მითითებული უნდა იყოს საქონლის შესაძენად გადახდილი თანხის (მათ შორის, დღგ-ის თანხის) ოდენობა (20.12.2011. N5556 ამოქმედდეს 2012 წლის 1 მაისიდან)

თ) საგადასახადო ორგანოს გადაწყვეტილების საფუძველზე საქონლის იმპორტთან ან/და საქონლის დროებით შემოტანასთან დაკავშირებით დარიცხული დღგ-ის გადასახადის გადამხდელის მიერ ბიუჯეტში გადახდის დამადასტურებელი დოკუმენტი.

მუხლი 174. დღგ-ის ჩასათვლელი თანხა

1. დღგ-ის ჩასათვლელი თანხა არის:

ა) დღგ-ის თანხა, რომელიც გადახდილია ან გადასახდელია ჩათვლის დოკუმენტების მიხედვით, მათ შორის, დღგ-ის რეგისტრაციის ძალაში შესვლის მომენტისათვის არსებულ სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობის ნაშთზე;

საილუსტრაციო მაგალითი:

შპს „კომი“ დღგ-ს გადამხდელად დარეგისტრირდა მიმდინარე წლის 7 სექტემბერს. დღგ-ის რეგისტრაციის ძალაში შესვლის მომენტისათვის მას ნაშთად ერიცხებოდა **14160 ლარის** (მ.შ.

დღგ) ღირებულების კომპიუტერული ტექნიკა. 10 სექტემბერს შემდგომში სარეალიზაციოდ ანგარიშ-ფაქტურით შეიძინა **47 200 ლარის** (მ.შ. დღგ) ღირებულების კომპიუტერული ტექნიკა.

კითხვა: დღგ -ის რა თანხაზე შეძლებს პირი ჩათვლის მიღებას სექტემბრის თვის საანგარიშო პერიოდში?

სსკ. 174-ე მუხლის პირველ ნაწილის ა პუნქტის მიხედვით დღგ-ს გადამხდელი საწარმო გადახდილ დღგ-ს თანხაის ჩათვლას შეძლებს ჩათვლის დოკუმენტების მიხედვით საქონლის შეძენისას, ჩვენ შემთხვევაში შპს „კომი“-ს 10 სექტემბერს შეძენილ საქონელზე მიღებული აქვს ჩათვლის დოკუმენტი(ანგარიშ-ფაქტურა), შესაბამისად სრულად შეძლებს გადახდილ დღგ-ს **7200 ლარის** ($47200/1,18=7200$) ჩათვლას სექტემბრის თვის საანგარიშო პერიოდში.

ასევე სსკ. 174-ე მუხლის პირველ ნაწილის ა პუნქტის მიხედვით დღგ-ს გადამხდელი საწარმოს შეუძლია ჩაითვალოს დღგ-ის რეგისტრაციის ძალაში შესვლის მომენტისათვის მასთან არსებულ სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობის ნაშთზე. შპს „კომი“-ს დღგ-ის რეგისტრაციის ძალაში შესვლის მომენტისათვის ნაშთად ერიცხებოდა **14160 ლარის** საქონელი, ამიტომ სექტემბრის საანგარიშო პერიოდში შეძლებს ჩაითვალოს ნაშთად არსებულ საქონელზე გადახდილი დღგ **2160 ლარი** ($14160/1,18=2260$).

სულ სექტემბრის თვეში ჩასათვლელი დღგ-ს თანხა იქნება **9360 ლარი** ($7200+2160=9360$)

ბ) საკუთარი წარმოების შენობა-ნაგებობის ძირითად საშუალებად გამოყენების შემთხვევაში ამ ოპერაციაზე დარიცხული და დღგ-ის დეკლარაციაში ასახული დღგ-ის თანხა, რომელიც იმავდროულად ჩათვლის მიღების საფუძველია.

გ) დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრირებულ პირებს შორის საქონლის/მომსახურების გაცვლის (ბარტერული) ოპერაციის შემთხვევაში - თითოეული მხარისათვის მიწოდებულ საქონელზე/გაწეულ მომსახურებაზე გადახდილი ან/და გადასახდელი დღგ-ის თანხა, თუ თითოეული ოპერაცია იბეგრება დღგ-ით. ამასთანავე, ჩათვლა ხორციელდება სანაცვლო საქონლის/მომსახურების მიღების მომენტში, მიღებული საქონლის/მომსახურების მიმართ ამ მუხლით დადგენილი შეზღუდვების (გარდა ამ მუხლის მე-3 ნაწილის "ე" ქვეპუნქტით გათვალისწინებული შეზღუდვისა) გათვალისწინებით.

დ) დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრირებული პირის მიერ უკუდაბეგვრის შემთხვევაში დარიცხული და დღგ-ის დეკლარაციაში ასახული უკუდაბეგვრის დღგ-ის თანხა, რომელიც იმავდროულად ჩათვლის მიღების საფუძველია.

2. დღგ-ის ჩათვლა ხორციელდება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ:

ა) საქონელი (სსკ.მ. 13), ან/და მომსახურება გამოიყენება ან გამოყენებული იქნება:

- ა.ა) დასაბეგრ ოპერაციებში, გარდა ჩათვლის უფლების გარეშე გათავისუფლებული დასაბეგრი ოპერაციებისა;
- ა.ბ) საქონლის რეექსპორტში ან/და ექსპორტში;
- ა.გ) საქართველოს ტერიტორიის გარეთ მომსახურების გაწევისათვის;
- ა.დ) საჯარო სამართლის იურიდიული პირის მიერ სახელმწიფოსათვის ან/და ადგილობრივი თვითმმართველობისათვის საქონლის უსასყიდლოდ მიწოდებისათვის ან/და მომსახურების უსასყიდლოდ გაწევისათვის;

ბ) საქონელი ან/და მომსახურება გამოიყენება ამ ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტში აღნიშნული საქონლის წარმოებისათვის ან/და მომსახურების გაწევისათვის.

საილუსტრაციო მაგალითი:

შპს „მირიდამ“, რომელიც დღგ-ს გადამხდელია, მწლის იანვარში შეიძინა 8000 ლარის პურის ფქვილი, რომლის გამოყენებაც თავდაპირველად განისაზღვრა თეთრი პურის გამოსაცხობად. ფქვილის შეძენისას გადახდილ დღგ-ზე 1440 ლარზე იანვარშივე განხორციელდა ჩათვლა. შეძენილი ფქვილიდან თებერვლის თვეში 5500 ლარის ფქვილი გამოყენებული იქნა 6200 ლარის თეთრი პურის გამოსაცხობად, ხოლო დანარჩენი 1500 ლარის ფქვილი კი - 2300 ლარის დიაბეტური პურის საწარმოებლად. ორივე სახეობის პურის მომხმარებლისთვის მიწოდებ ა განხორციელდა თებერვალშივე.

დავალბა: განსაზღვრეთ თებერვლის თვის მიხედვით შპს „მირიდას“ მიერ ბიუჯეტში გადასახდელი დღგ-ს ოდენობა.

პასუხი:

სსკ-ის 161-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის მიხედვით საქონლის მიწოდება, ჩვენს შემთხვევაში თეთრი პურის მიწოდება, იბეგრება დღგ-ით. დასაბეგრი თანხა იქნება 6200 ლარი, დაბეგვრის დრო - მიწოდების მომენტი.

თეთრი პურის მიწოდებაზე გადასახდელი დღგ 1116 ლარის ($1116 = 6200 * 18\%$) ტოლია.

სსკ-ის 168-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის „ს“ პუნქტის მიხედვით დიაბეტური პურის მიწოდება, რომელიც მარკირებულია ასეთად მიწოდებისას, გათავისუფლებულია დღგ-ით დაბეგვრისაგან ჩათვლის უფლების გარეშე. ე.ი. დიაბეტური პურის მიწოდების ოპერაციას „მირიდა არ დაბეგრავს დღგ-ით, ამასთანავე სსკ-ის 174-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ პუნქტის მიხედვით დღგ-ს ჩათვლა უნდა განხორციელდეს მხოლოდ იმ შემთხვევაში თუ საქონელი გამოიყენება ან გამოყენებული იქნება დასაბეგრ ოპერაციებში.

ე.ი. 2300 ლარის დიაბეტური პურის წარმოებაზე დახარჯული 1500 ლარის ფქვილის შეძენისას გადახდილი დღგ 270 ლარი ($270 = 1500 * 18\%$), რომელზედაც იანვრის თვეში მიღებულია ჩათვლა, უნდა გაუქმდეს ჩათვლილი დღგ-დან ე.ი. გათვალისწინებული უნდა იქნას თებერვლის თვის

მიხედვით გაანგარიშებულ გადასახდელ დღგ-ს ოდენობაში, რომელიც 1386 ლარის ტოლია ($1386 = 1116 + 270$).

იმ შემთხვევაში, თუ შპს „მირიდას“ მწლის იანვარში 8000 ლარის (დღგ-ს გარეშე) ფქვილის შეძენისას უკვე გადაწყვეტილი ექნებოდა, რომ 1500 ლარის (დღგ-ს გარეშე) ფქვილს გამოიყენებდა დიაბეტური პურის საწარმოებლად, მაშინ იგი 1500 ლარის ფქვილში გადახდილ დღგ-ს 270 ლარს არ მოახვედრებდა ჩასათვლელ დღგ-ში იანვარშივე. მაშასადამე იანვარში შეძენილ ფქვილში გადახდილი დღგ-დან 1440 ლარიდან ჩათვლა განხორციელდებოდა მხოლოდ 1170 ლარზე ($1170 = 1440 - 270$).

3. დღგ-ის ჩათვლა არ ხორციელდება:

- ა) პირის მიერ სოციალური მიზნით, გასართობი ღონისძიებებისათვის გაწეულ ხარჯზე ან წარმომადგენლობით ხარჯზე გადახდილ დღგ-ის თანხებზე, გარდა ასეთი ღონისძიებების ფარგლებში პირის მიერ საქონლის/მომსახურების მიწოდებისა, როდესაც ასეთი ხარჯის ფარგლებში შესყიდული საქონელი ან/და მომსახურება ამ პირის მიერ იბეგრება დღგ-ით;
 - ბ) ამ მუხლის მე-4-მე-11 ნაწილების გათვალისწინებით, ჩათვლის უფლების გარეშე გათავისუფლებულ დასაბეგრ ოპერაციებში გამოყენებული ან/და გამოსაყენებელი საქონლის/მომსახურების საწარმოებლად გაწეულ ხარჯზე გადახდილ დღგ-ის თანხებზე;
 - გ) იმ საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურებით, რომლებიც არ იძლევა საქონლის/მომსახურების გამყიდველის იდენტიფიცირების საშუალებას;
 - დ) ქვეპუნქტი ა მ ო ღ ე ბ უ ლ ი ა.
 - ე) იმ საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურებით, რომლებიც ამ კოდექსის 172-ე მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად განსაზღვრული დღგ-ის საანგარიშო პერიოდის მქონე გადასახადის გადამხდელის (მყიდველის/ჩათვლის მიმღების) მიერ ასახული არ არის ქვემოთ მოცემულ, შესაბამის ვადაში წარმოდგენილ ერთ-ერთ დეკლარაციაში მაინც:
 - ე.ა) დასაბეგრი ოპერაციის საანგარიშო პერიოდის დამთავრებიდან არა უგვიანეს მომდევნო სამი საანგარიშო პერიოდის მიხედვით დადგენილ ვადაში წარმოდგენილ დღგ-ის დეკლარაციაში (მათ შორის, იმავე ვადაში დაზუსტებული დეკლარაციის წარდგენის გზით);
 - ე.ბ) დასაბეგრი ოპერაციის საანგარიშო პერიოდის დამთავრებიდან არა უგვიანეს დასაბეგრი ოპერაციის კალენდარული წლის დეკემბრის საანგარიშო პერიოდის მიხედვით დადგენილ ვადაში წარმოდგენილ დღგ-ის დეკლარაციაში (მათ შორის, იმავე ვადაში დაზუსტებული დეკლარაციის წარდგენის გზით);
 - ვ) უსაქონლო ოპერაციების ან ფიქტიური გარიგებების მიხედვით გამოწერილი ანგარიშ-ფაქტურებით. ამასთანავე, მიღებული დღგ-ის ჩათვლა მყიდველისათვის უქმდება.
 - ზ) ქვეპუნქტი ა მ ო ღ ე ბ უ ლ ი ა.
 - თ) ამოღებულია
- 3'. ამ მუხლის მე-3 ნაწილის „დ“ და „ე“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული შეზღუდვები არ ვრცელდება იმავე მუხლის მე-7 ნაწილის „გ.ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ, აგრეთვე საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურის ელექტრონული ფორმით გამოწერის შემთხვევებზე. (15.05.2012. N6211)

4. ამ მუხლის მე-5-მე-11 ნაწილების გათვალისწინებით, თუ საქონელი/მომსახურება, რომლის მიხედვითაც დღგ-ის გადამხდელმა მიიღო დღგ-ის ჩათვლა, გამოყენებულ იქნა ისეთ

ოპერაციებში, რომელთა დროსაც დღგ-ის გადამხდელს არ აქვს ჩათვლის მიღების უფლება, ჩათვლილი დღგ-ის თანხა ექვემდებარება გაუქმებას იმ საანგარიშო პერიოდში, როდესაც ის ამგვარ ოპერაციებში იქნა გამოყენებული.

საილუსტრაციო მაგალითი:

დღგ-ს გადამხდელმა პირმა მარტის თვეში შეიძინა 23600 ლარის (მ.შ. დღგ 3600 ლ.) საქონელი რომელიც განსაზღვრული ქონდა ეკონომიკურ საქმიანობაში გამოსაყენებლად, ამიტომ მასზე მიღებული დღგ-ს ჩათვლა სრულად მოახდინა მარტის თვის საანგარიშო პერიოდში. ამავე

წლის აპილის თვეში აღნიშნული საქონლიდან 5000 ლარის(მ.შ. არ შედის დღგ) საქონელი გამოიყენა არაეკონომიკური საქმიანობისთვის, ხოლო დანარჩენის სრულად რეალიზაცია მოახდინა ამავე თვეში 21240 ლარად (მშ დღგ 3240 ლარი), ასევე აპრილის თვეში შეიძინა 12980 ლარის (მ.შ. დღგ 1980ლარი) საქონელი.

დავალება: დაიანგარიშეთ აპრილის საანგარიშო პერიოდში ჩასათვლელი დღგ-ს თანხა.

სსკ. 174-ე მუხლის მე-4 ნაწილის მიხედვით თუ საქონელი/მომსახურება, რომლის მიხედვითაც დღგ-ის გადამხდელმა მიიღო დღგ-ის ჩათვლა, გამოყენებულ იქნა ისეთ ოპერაციებში, რომელთა დროსაც დღგ-ის გადამხდელს არ აქვს ჩათვლის მიღების უფლება, ჩათვლილი დღგ-ის თანხა ექვემდებარება გაუქმებას იმ საანგარიშო პერიოდში, როდესაც ის ამგვარ ოპერაციებში იქნა გამოყენებული. შესაბამისად 5000 ლარის საქონელზე ჩათვლილი დღგ 900 ლარი ($5000 \times 18\% = 900$) აპრილის თვის საანგარიშო პერიოდში ექვემდებარება გაუქმებას. ამიტომ აპრილის თვეში ჩასათვლელი დღგ იქნება ამავე თვეში შეძენილ საქონელზე გადახდილ დღგ-ს გამოკლებული გასაუქმებელი დღგ-ს თანხა

$$1980 - 900 = 1080 \text{ ლარი}$$

5. თუ საქონელი/მომსახურება(სსკ.მ.14) რომლის მიხედვითაც დღგ-ის გადამხდელმა მიიღო დღგ-ის ჩათვლა, გამოყენებულ იქნა:

- მხოლოდ ისეთ ოპერაციაში, რომლის დროსაც დღგ-ის გადამხდელს აქვს ჩათვლის მიღების უფლება, ჩათვლილი დღგ-ის თანხა არ ექვემდებარება გაუქმებას;
- მხოლოდ ისეთ ოპერაციაში, რომლის დროსაც დღგ-ის გადამხდელს არ აქვს ჩათვლის მიღების უფლება, ჩათვლილი დღგ-ის თანხა ექვემდებარება სრულად გაუქმებას.

6. თუ საქონელი ან მომსახურება ერთდროულად გამოიყენება ჩათვლის უფლების მქონე და ჩათვლის უფლების გარეშე ოპერაციებში და მათი გამიჯვნა შეუძლებელია, მაშინ:

- დღგ-ის ჩასათვლელი თანხა გაიანგარიშება საანგარიშო პერიოდში საერთო ბრუნვის თანხაში ჩათვლის უფლების გარეშე გათავისუფლებული დასაბეგრი ოპერაციების თანხის ხვედრითი წონის მიხედვით;
- ამ ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის გათვალისწინებით დღგ-ის ჩასათვლელი თანხის დაზუსტება ხდება მიმდინარე საგადასახადო წლის ბოლო საანგარიშო პერიოდის დეკლარაციაში წლის განმავლობაში საერთო ბრუნვის თანხაში ჩათვლის უფლების გარეშე გათავისუფლებული დასაბეგრი ოპერაციების თანხის ხვედრითი წონის მიხედვით.

საილუსტრაციო მაგალითი:

დღგ-ს გადამხდელმა შპს „მშენებელმა“ მ/წლის ბოლო საანგარიშო პერიოდში შეიძინა 7900 ლარის ელენერგია, რომელშიდაც გადაიხადა დღგ 1422 ლარი. ელენერგია გამოყენებული იქნა როგორც ჩათვლის უფლებით ისე ჩათვლის უფლების გარეშე დღგ-სგან გათავისუფლებულ ოპერაციებში, რომელთა გამოიჯვანა შეუძლებელია. საანგარიშო პერიოდში ჩათვლის უფლების გარეშე დღგ-სგან გათავისუფლებული ბრუნვა მთლიანი ბრუნვის 35%-ის ტოლია.

დავალება: განსაზღვრეთ ელენერგიის შეძენისას გადახდილი დღგ-დან 1422 ლარიდან ის თანხა, რომელზეც შპს „მშენებელს“ მიმდინარე საანგარიშო პერიოდში შეუძლია მიიღოს ჩათვლა.

პასუხი: სსკ-ის 174-ე მუხლის მე-6 ნაწილის შესაბამისად თუ საქონელი ან მომსახურება ერთდროულად გამოიყენება ჩათვლის უფლების მქონე და ჩათვლის უფლების გარეშე ოპერაციებში და მათი გამოიჯვანა შეუძლებელია, მაშინ:

ა) დღგ-ის ჩასათვლელი თანხა გაიანგარიშება საანგარიშო პერიოდში საერთო ბრუნვის თანხაში ჩათვლის უფლების გარეშე გათავისუფლებული დასაბეგრი ოპერაციების თანხის ხვედრითი წონის მიხედვით;

ბ) ამ ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის გათვალისწინებით დღგ-ის ჩასათვლელი თანხის დაზუსტება ხდება მიმდინარე საგადასახადო წლის ბოლო საანგარიშო პერიოდის დეკლარაციაში წლის განმავლობაში საერთო ბრუნვის თანხაში ჩათვლის უფლების გარეშე გათავისუფლებული დასაბეგრი ოპერაციების თანხის ხვედრითი წონის მიხედვით.

მაშასადამე შპს „მშენებელს“ ელენერგიის შეძენისას გადახდილი 1422 ლარის დღგ-დან ჩათვლის განხორციელება შეუძლია მხოლოდ 65%-ზე ($65\% = 100\% - 35\%$) ანუ 924 ლარზე ($924 = 1422 \cdot 65\%$)

7. ძირითადი საშუალების მიხედვით, თუ იგი გამოყენებულ იქნა ან/და იქნება:

ა) მხოლოდ ისეთ ოპერაციაში, რომლის დროსაც დღგ-ის გადამხდელს აქვს ჩათვლის მიღების უფლება, პირს უფლება აქვს, ძირითად საშუალებაზე პირველივე საანგარიშო პერიოდში სრულად მიიღოს ჩათვლა, და ჩათვლილი დღგ-ის თანხა არ ექვემდებარება გაუქმებას;

საილუსტრაციო მაგალითი:

შპს „საკო“-მ, შეიძინა საოფისე შენობა 295000 ლარად დღგ-ს ჩათვლით, რომელიც ექსპლუატაციაში შევიდა ივლისის თვეში. შპს „საკო“ ახორციელებს მხოლოდ დღგ-თ დასაბეგრ ოპერაციებს.

კითხვა: შეძლებს თუ არა აღნიშნული კომპანია საოფისე შენობაზე დღგ-ს ჩათვლას?

სსკ. 174-ე მუხლის მე-7 ნაწილის „ა“ პუნქტის მიხედვით შპს „საკო“-ს საწარმოს ივლისის თვის საანგარიშო პერიოდში შეუძლია სრულად გამოიქვითოს ოფისად გამოყენებულ შენობაზე კუთვნილი დღგ 45 000 ლარი $295000 - (295000 / 1,18)$

ბ) მხოლოდ ისეთ ოპერაციაში, რომლის დროსაც დღგ-ის გადამხდელს არ აქვს ჩათვლის მიღების უფლება, პირს უფლება არ აქვს, ძირითად საშუალებაზე მიიღოს ჩათვლა;

გ) ერთდროულად ჩათვლის უფლების მქონე და ჩათვლის უფლების გარეშე ოპერაციებში და მათი გამოიჯვანა შეუძლებელია, მაშინ:

გ.ა) თუ დღგ-ის გადამხდელის მიერ წინა საგადასახადო წლის მიხედვით ჩათვლის უფლების გარეშე დასაბეგრი ოპერაციების თანხა საერთო ბრუნვის 20 პროცენტზე ნაკლებია, პირს უფლება აქვს, ძირითად საშუალებაზე პირველივე საანგარიშო პერიოდში სრულად მიიღოს ჩათვლა, ამასთანავე, ყოველი კალენდარული წლის ბოლოს გასაუქმებელი დღგ-ის თანხა განსაზღვროს კალენდარული წლის საერთო ბრუნვის თანხაში ჩათვლის უფლების გარეშე დასაბეგრი ოპერაციების თანხის ხვედრითი წონის პროპორციულად;

გ.ბ) დღგ-ის გადამხდელს, გარდა ამ ნაწილის „გ.ა“ ქვეპუნქტში აღნიშნულისა, უფლება აქვს, ძირითად საშუალებაზე მიიღოს ჩათვლა მხოლოდ ყოველი კალენდარული წლის ბოლო საანგარიშო პერიოდის დეკლარაციაში წლის განმავლობაში საერთო ბრუნვაში ჩათვლის უფლების მქონე დასაბეგრი ოპერაციების თანხის ხვედრითი წონის პროპორციულად.

8. ამ მუხლის მე-7 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტის მიზნებისათვის, ყოველწლიურად გასაუქმებელი („გ.ა“ ქვეპუნქტის შემთხვევაში) ან ჩასათვლედი („გ.ბ“ ქვეპუნქტის შემთხვევაში) დღგ-ის თანხა გაიანგარიშება:

ა) შენობა-ნაგებობებზე – ექსპლუატაციაში მიღების წლიდან 10 კალენდარული წლის განმავლობაში, დღგ-ის თანხის ერთი მეათედის ოდენობით;

საილუსტრაციო მაგალითი:

შპს „გამა“-მ მ/წელს შეიძინა საოფისე შენობა. შეძენისას გადახდილია 94 400 ლარი, მათ შორის დღგ 14 400 ლარი. საწარმოს მიერ ძირითადი საშუალების გამოყენების იდენტიფიცირება მხოლოდ დასაბეგრ ან გათავისუფლებულ ოპერაციებში ვერ ხდება.

წინა წელს შპს „გამა“-ს საერთო ბრუნვამ შეადგინა 130 000 ლარი, დღგ-ისაგან გათავისუფლებული ბრუნვები 16 900 ლარია ანუ 13% ($16\,900/130\,000 \cdot 100$).

მიმდინარე წელს შპს „გამა“-ს დღგ-ისაგან გათავისუფლებული ბრუნვა საერთო ბრუნვის 40%-ია

დავალება: განსაზღვრეთ დღგ-ს რა თანხა ექვემდებარება ჩათვლას და როგორ მოხდება მისი აღდგენა შემდეგ საგადასახადო წლებში.

მოცემულ შემთხვევაში, ვინაიდან გასულ წელს შპს „გამა“-ს დღგ-ისაგან გათავისუფლებული ბრუნვები 13%-ია და შესაბამისად საერთო ბრუნვის 20%-ზე ნაკლებია, სსკ. 174-ე მუხლის მე-7 ნაწილის „გ“ პუნქტის მიხედვით საწარმოს უფლება აქვს მ/წელს საოფისე შემობაზე გადახდილი დღგ (14 400 ლარი) სრულად ჩაითვალოს. ამასთან, სსკ. 174-ე მუხლის მე-8 ნაწილის „ა“ პუნქტის მიხედვით წლის ბოლო საანგარიშო პერიოდში საწარმო ვალდებულია ჩათვლილი დღგ-დან გააუქმოს შენობის დღგ-ს ერთი მეათედიდან ის პროპორციული წილი, რომელიც იანგარიშება გათავისუფლებული ბრუნვის მიხედვით საერთო ბრუნვაში:

$14\,400/10=1400$, $1400 \cdot 40\%=560$ ლარი.

სსკ. 174-ე მუხლის მე-8 ნაწილის „ბ“ პუნქტის მიხედვით მოხდება დღგს გაუქმება მომდევნო 9 წლის განმავლობაში

ბ) სხვა ძირითად საშუალებებზე – ექსპლუატაციაში მიღების წლიდან 5 კალენდარული წლის განმავლობაში, დღგ-ის თანხის ერთი მეხუთედის ოდენობით.

საილუსტრაციო მაგალითი:

შპს „ნეო“-მ მ/წელს შეიძინა კომპიუტერული ტექნიკა, რომლის შეძენისას გადახდილია **დღგ 4 200 ლარი**. საწარმოს მიერ ძირითადი საშუალების გამოყენების იდენტიფიცირება მხოლოდ დასაბეგრ ან გათავისუფლებულ ოპერაციებში ვერ ხდება

გასულ წელს შპს „ნეო“-ს საერთო ბრუნვამ შეადგინა **85 000 ლარი**, დღგ-ისაგან გათავისუფლებული ბრუნვები შეადგენს **12 750 ლარს ანუ 15%-ს** ($12750/85000 \cdot 100\%$). მიმდინარე წელს შპს „ნეო“-ს დღგ-ისაგან გათავისუფლებული ბრუნვა საერთო ბრუნვის **50%-ია**.

დავალება: განსაზღვრეთ დღგ-ს რა თანხა ექვემდებარება ჩათვლას და როგორ მოხდება მისი აღდგენა შემდეგ საგადასახადო წლებში.

მოცემულ შემთხვევაში, ვინაიდან **გასულ წელს შპს „ნეო“-ს** დღგ-ისაგან გათავისუფლებული ბრუნვები **15%-ია** და შესაბამისად საერთო ბრუნვის **20%-ზე ნაკლებია**, სსკ. 174-ე მუხლის მე-7 ნაწილის „გ“ პუნქტის მიხედვით საწარმოს უფლება აქვს 2018 წელს კომპიუტერულ ტექნიკაზე გადახდილი დღგ (**4 200 ლარი**) სრულად ჩაითვალოს. ამასთან, სსკ. 174-ე მუხლის მე-8 ნაწილის „ბ“ პუნქტის მიხედვით წლის ბოლო საანგარიშო პერიოდში საწარმო ვალდებულია გააუქმოს ჩათვლილი დღგ-ს ერთი მეხუთედისა და ის პროპორციული წილი, რომელიც იანგარიშება განთავისუფლებული ბრუნვის მიხედვით საერთო ბრუნვაში: $4200/5=840$ $840 \cdot 50\%=420$ ლარს

სსკ. 174-ე მუხლის მე-8 ნაწილის „ბ“ პუნქტის მიხედვით მოხდება დღგს გაუქმება მომდევნო 4 წლის განმავლობაში

ბ) სხვა ძირითად საშუალებებზე – ექსპლუატაციაში მიღების წლიდან 5 კალენდარული წლის განმავლობაში, დღგ-ის თანხის ერთი მეხუთედის ოდენობით.

9. დღგ-ის ახლად რეგისტრირებული გადამხდელი ძირითადი საშუალებების მიხედვით დღგ-ის თანხების ჩათვლას ახორციელებს ამ მუხლის მე-7 ნაწილის „ა“, „ბ“ და „გ.ა“ ქვეპუნქტების შესაბამისად

9¹. პირს უფლება აქვს, იმ ძირითადი საშუალების მიწოდებისას, რომლის მიხედვითაც ამ მუხლის მე-7-მე-9 ნაწილების გათვალისწინებით არ მიუღია ან/და გაუქმდა დღგ-ის ჩათვლა, დასაბეგრ ოპერაციაზე დასარიცხი დღგ-ის თანხა შეამციროს ამ ძირითადი საშუალების მიხედვით მიუღებელი ან/და გაუქმებული დღგ-ის ჩათვლის თანხის ოდენობით, შესაბამისი დოკუმენტის ან/და საფუძვლის არსებობისას.

10. ამ მუხლით განსაზღვრული დღგ-ის ჩასათვლელი თანხის გადაანგარიშება ან/და გაუქმება სავალდებულო არ არის, თუ კალენდარული წლის განმავლობაში ჩათვლის უფლების გარეშე დასაბეგრი ოპერაციების თანხა საერთო ბრუნვის თანხის 5 პროცენტზე ნაკლებია.

10¹. ამ კოდექსის 168-ე მუხლის მე-4 ნაწილის „მ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში, თუ მხარეების მიერ წერილობითი შეტყობინებისა და საგადასახადო ანგარიშგების განხორციელების შემდეგ, საგადასახადო შემოწმებით დადგინდება, რომ განხორციელებული ოპერაცია არ არის საწარმოს ან ამ საწარმოს დამოუკიდებლად მოქმედი ქვედანაყოფის მიწოდება, მყიდველი უფლებამოსილია მიიღოს კუთვნილი დღგ-ის ჩათვლა ამ მუხლის მე-3 ნაწილის „ე“ და „ვ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული შეზღუდვების გარეშე, ხოლო მიმწოდებელს ამ ოპერაციის მიხედვით ამ კოდექსის 275-ე მუხლით გათვალისწინებული სანქცია არ დაეკისრება.

11. დღგ-ის ჩასათვლედი თანხა არ ექვემდებარება გაუქმებას:

- ა) ამ კოდექსით დადგენილი წესით სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობის (სსკ. მ. 8-28) ჩამოწერის შემთხვევაში;
- ბ) საქონლის დანაკარგზე.
12. ამ მუხლის მიზნებისათვის საერთო ბრუნვა არის პირის მიერ საანგარიშო პერიოდში განხორციელებული საქონლის მიწოდებისა და მომსახურების გაწევის თანხათა ჯამი. ამასთანავე, არარეზიდენტის მუდმივი დაწესებულებისათვის მხედველობაში მიიღება მხოლოდ მუდმივი დაწესებულების მიერ განხორციელებული საქონლის მიწოდება და მომსახურების გაწევა.
13. დღგ-ის ჩათვლის მიღების წესი განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

მუხლი 175. საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა

- საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა არის საქართველოს **ფინანსთა მინისტრის მიერ დადგენილი ფორმის მკაცრი აღრიცხვის დოკუმენტი**, გარდა ამ მუხლით დადგენილი გამონაკლისებისა, რომლის გამოწერისა და წარდგენის წესს განსაზღვრავს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი.
- ¹ საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დადგენილ შემთხვევებში **საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა** შეიძლება გამოიწეროს და წარდგენილ იქნეს ელექტრონული ფორმით (ელექტრონული საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა), **რომელიც არ არის მკაცრი აღრიცხვის დოკუმენტი**.
- დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრირებული პირი უფლებამოსილია საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა გამოწეროს და მიწოდებული/მისაწოდებელი საქონლის ან გაწეული/გასაწევი მომსახურების მიმღებს წარუდგინოს მხოლოდ დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელების დროს. ამასთანავე, თუ პირი საქონლის (გარანტირებული სიმძლავრის, ელექტრო- ან თბოენერგიის, გაზის ან წყლის) მიწოდებას აღრიცხავს ციკლური დარიცხვებით, როდესაც მომხმარებელთან ანგარიშსწორება ხორციელდება არა კალენდარული თვის, არამედ გარკვეული პერიოდის (ციკლის) განმავლობაში მიწოდებული საქონლის ოდენობის მიხედვით, რომელიც შეიძლება მოიცავდეს როგორც საანგარიშო პერიოდს, ისე საანგარიშოს წინა პერიოდს, საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა შეიძლება გამოიწეროს ასეთი პერიოდის (ციკლის) მიხედვით, მიუხედავად იმისა, რომ ასეთ შემთხვევაში ამ კოდექსის 161-ე მუხლის პირველი ნაწილის "ა.ბ.ბ" ქვეპუნქტით დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელების დროდ ითვლება არაუგვიანეს ყოველი საანგარიშო პერიოდის ბოლო დღე.**
- დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრირებული პირი ვალდებულია (გარდა საქონლის/მომსახურების გაცვლის (ბარტერული) ოპერაციის შემთხვევისა, როდესაც თითოეული ოპერაცია იბეგრება დღგ-ით) საქონლის/მომსახურების მიმღების მოთხოვნისას მოთხოვნიდან არაუგვიანეს 30 კალენდარული დღისა გამოწეროს საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა და წარუდგინოს იგი საქონლის/მომსახურების მიმღებს ამ მუხლის მე-2 ნაწილის პირობების დაცვით. ამასთანავე, საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურის გამოწერის ვალდებულება არ წარმოეშობა იმ ფიზიკურ პირს, რომელიც არ არის რეგისტრირებული გადასახადის გადამხდელად, გარდა საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით გათვალისწინებული შემთხვევისა.**
- ¹ საქონლის/მომსახურების გაცვლის (ბარტერულ) ოპერაციაზე საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა არ გამოიწერება. ამ შემთხვევაში ჩათვლის მიღების საფუძველია მიწოდებულ

საქონელზე/გაწეულ მომსახურებაზე გადასახდელი დღგ-ის თანხის საგადასახადო ორგანოში წარდგენილ დღგ-ის დეკლარაციაში ასახვა.

4. საქართველოს ფინანსთა მინისტრს უფლება აქვს:

- ა) ცალკეულ საქონელზე/მომსახურებაზე, აგრეთვე ცალკეული კატეგორიის მყიდველებისათვის შემოიღოს განსხვავებული ფორმის **სპეციალური საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა** და განსაზღვროს მისი გაცემის, აღრიცხვისა და გამოყენების წესი;
- ბ) ცალკეული დღგ-ის გადამხდელისათვის შემოიღოს კომპიუტერული წესით ამობეჭდილი საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა და განსაზღვროს მისი გაცემის, აღრიცხვისა და გამოყენების წესი.

მუხლი # 175' - ანგარიშ-ფაქტურა

მუხლი ა მ დ ე ბ უ ლ ი ა.

9 . 7 . დღგ-თ დაბეგვრის სპეციალური წესები

მუხლი 176. უკუდაბეგვრა

1. დღგ-ით უკუდაბეგვრას ექვემდებარება:

- ა) **არარეზიდენტი (სსკ. მ.8-4) ფიზიკური პირის (გარდა საქართველოს მოქალაქე ფიზიკური პირისა) ან არარეზიდენტი საწარმოს მიერ საგადასახადო აგენტისათვის საქართველოს ტერიტორიაზე გაწეული მომსახურება;**
- ბ) პირის მიერ სახელშეკრულებო ვალდებულების შესრულების უზრუნველყოფის ღონისძიების ფარგლებში მოთხოვნის უზრუნველყოფის საგნის (საქონლის) კრედიტორისათვის საკუთრებაში გადაცემა;
- გ) საგადასახადო აგენტისათვის საქართველოს ტერიტორიის გარეთ გაწეული მომსახურების ან/და საქონლის პროდუქტის (საპროექტო დოკუმენტაცია, ტექნიკური დოკუმენტაცია, ტექნოლოგიური სქემა, პროგრამა და სხვა) მიწოდება ინტერნეტით ან ელექტრონული კომუნიკაციის სხვაგვარი საშუალებით, თუ იგი არ კვეთს საქართველოს საბაჟო საზღვარს ინტეგრირებული სქემის ან სხვა სახის ინფორმაციის მატარებლის საშუალებით.
- დ) საბაჟო საწყობში ამ კოდექსის 162-ე მუხლის მე-7 ნაწილით გათვალისწინებულ შემთხვევაში პირისგან შეძენილი უცხოური საქონელი, რომელიც იმპორტის სასაქონლო ოპერაციაში ექვევა.

2. საგადასახადო აგენტად ითვლება:

- ა) **ამ მუხლის პირველი ნაწილის „ა“ და „ბ“ ქვეპუნქტების მიზნებისათვის – ნებისმიერი საგადასახადოს გადამხდელი რეზიდენტი (გარდა არამეწარმე ფიზიკური პირისა და თავისუფალი ინდუსტრიული ზონის საწარმოსი) და არარეზიდენტის მუდმივი დაწესებულება;**
- ბ) ამ მუხლის პირველი ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტის მიზნებისათვის – პირი (კრედიტორი), რომელიც სახელშეკრულებო ვალდებულების შესრულების უზრუნველყოფის ღონისძიების ფარგლებში საკუთრებაში იღებს მოთხოვნის უზრუნველყოფის საგანს (საქონელს).
- გ) ამ მუხლის პირველი ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტის მიზნებისათვის – პირი, რომელიც საქონელს იმპორტის სასაქონლო ოპერაციაში აქცევს.

3. ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებულ შემთხვევაში საგადასახადო აგენტი აწარმოებს დღგ-ის დარიცხვას:

- ა) ამ მუხლის პირველი ნაწილის „ა“ და „ბ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებულ შემთხვევებში – მომსახურებისათვის გასაცემ თანხაზე;

- ბ) ამ მუხლის პირველი ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში – საკუთრებაში მიღებული მოთხოვნის უზრუნველყოფის საგნის (საქონლის) საბაზრო ფასზე, დღგ-ის გარეშე.
- გ) ამ მუხლის პირველი ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში:
- გ.ა) თუ საქონლის იმპორტი და მიწოდება არ არის დღგ-ისაგან გათავისუფლებული – საბაჟო საწყობში უცხოური საქონლის შესყიდვის ღირებულებასა და საქონლის იმპორტის თანხას შორის დადებითი სხვაობის თანხაზე;
- გ.ბ) თუ საქონლის იმპორტი გათავისუფლებულია დღგ-ისაგან, ხოლო საქონლის მიწოდება დღგ-ით იბეგრება – საბაჟო საწყობში უცხოური საქონლის შესყიდვის ღირებულებაზე.
4. ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებულ შემთხვევაში:
- ა) თუ საგადასახადო აგენტი რეგისტრირებულია დღგ-ის გადამხდელად, დარიცხული უკუდაბეგრის დღგ-ის თანხა ექვემდებარება შესაბამისი საანგარიშო პერიოდის დღგ-ის დეკლარაციაში ასახვას;
- ბ) თუ საგადასახადო აგენტი რეგისტრირებული არ არის დღგ-ის გადამხდელად, მის მიერ საგადასახადო ორგანოში ანგარიშგების წარდგენისა და დარიცხული გადასახადის ბიუჯეტში გადახდის წესს ადგენს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი.
5. ამ მუხლის მე-3 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში საქონლის საბაზრო ფასზე დღგ-ის დარიცხვის ვალდებულება არ ეკისრება დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრირებულ პირს. ამასთანავე, ითვლება, რომ ამ საქონელზე მან განახორციელა შესაბამისი ოდენობის დღგ-ის ჩათვლა.
6. დღგ-ით უკუდაბეგრას არ ექვემდებარება:
- ა) საქონლის მიწოდება ან მომსახურების გაწევა, რომელიც ამ კარით გათავისუფლებულია დღგ-ისგან;
- ბ) ამ მუხლის პირველი ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში – ფიზიკური პირის საკუთრებაში არსებული საცხოვრებელი ბინის და მასზე დამაგრებული მიწის ნაკვეთის გადაცემა.

მუხლი 176¹ ცალკეულ შემთხვევებში დღგ-ით დაბეგრვა

1. საგადასახადო დავალიანების გადახდევინების უზრუნველყოფის ღონისძიების ფარგლებში ან სხვა ფულადი ვალდებულების (გარდა სისხლის სამართლის და ადმინისტრაციული წესით დაკისრებული სანქციებისა) გადახდევინების მიზნით საქონლის აუქციონის, პირდაპირი მიყიდვის ან სხვა წესით რეალიზაცია იბეგრება დღგ-ით ამ მუხლის შესაბამისად, ხოლო ამ ოპერაციაზე დარიცხული დღგ-ის თანხის პირის (საქონლის მესაკუთრის) სახელით ბიუჯეტში გადახდას უზრუნველყოფს საქონლის რეალიზაციის განმახორციელებელი უფლებამოსილი პირი. ამასთანავე, ამ შემთხვევაში დღგ-ით არ იბეგრება:

- ა) საცხოვრებელი ბინის/სახლის რეალიზაცია;
- ბ) მიწის ნაკვეთის რეალიზაცია;
- გ) საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის ეროვნული სასაქონლო ნომენკლატურის 8703 კოდში აღნიშნული მსუბუქი ავტომობილის ან/და 8711 კოდში აღნიშნული მოტოციკლის (მოპედის ჩათვლით) რეალიზაცია;
- დ) ფიზიკური პირის (გარდა ინდივიდუალური მეწარმისა) საკუთრებაში არსებული ქონების რეალიზაცია.
2. „გადახდისუუნარობის საქმის წარმოების შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრული წესით სამეურვეო ქონების აუქციონის, პირდაპირი მიყიდვის ან სხვა წესით რეალიზაცია იბეგრება დღგ-ით ამ მუხლის შესაბამისად, ხოლო ამ ოპერაციაზე დარიცხული დღგ-ის თანხის პირის (სამეურვეო ქონების მესაკუთრის) სახელით ბიუჯეტში გადახდას უზრუნველყოფს

საქონლის რეალიზაციის განმახორციელებელი უფლებამოსილი პირი. ამასთანავე, გარდა სამეურვეო ქონების ერთიანი კომპლექსის სახით რეალიზაციის შემთხვევისა, დღგ-ით არ იბეგრება: (5.06.2012. N6395 ამოქმედდეს 2012 წლის 1 ივლისიდან.)

ა) ინდივიდუალური მეწარმის საკუთრებაში არსებული საცხოვრებელი ბინის/სახლის რეალიზაცია;

ბ) მიწის ნაკვეთის რეალიზაცია;

გ) ავტოსატრანსპორტო საშუალების რეალიზაცია;

დ) სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკის რეალიზაცია.

3. ამ მუხლის პირველი და მე-2 ნაწილებით გათვალისწინებულ შემთხვევებში:

ა) საქონლის სარეალიზაციო ფასი (მყიდველის მიერ გადახდილი/გადასახდელი საკომპენსაციო თანხა) მოიცავს დღგ-ის თანხას;

ბ) საქონლის რეალიზაციის დღგ-ით დაბეგვრისას არ ვრცელდება ამ კოდექსის 168-ე მუხლის მოქმედება.

4. ამ მუხლით გათვალისწინებულ შემთხვევაში დღგ-ით დაბეგვრისა და დღგ-ის თანხის ბიუჯეტში გადახდის წესი განისაზღვრება საქართველოს მთავრობის დადგენილებით.

მუხლი 177. შერეული ოპერაცია

1. შერეულ ოპერაციად ითვლება ისეთი ოპერაცია, რომელიც მოიცავს საქონლისა და მომსახურების კომბინირებულ მიწოდებას.

2. საქონლის/მომსახურების მიწოდება, რომელიც ძირითადი საქონლის/მომსახურების მიწოდების მიმართ დამხმარე ხასიათისაა, ითვლება ამ საქონლის/მომსახურების ნაწილად.

3. დაბეგვრას დაქვემდებარებული და გათავისუფლებული საქონლის მიწოდების ან/და მომსახურების გაწევის ერთად განხორციელება განიხილება, როგორც დაბეგვრას დაქვემდებარებული და გათავისუფლებული საქონლის მიწოდების ან/და მომსახურების გაწევის ცალკე ოპერაციები.

4. მომსახურების გაწევა, რომელიც საქონლის იმპორტის მიმართ დამხმარე ხასიათისაა, ითვლება ამ საქონლის იმპორტის ნაწილად.

5. მიწისა და მასზე დამაგრებული შენობა-ნაგებობის მიწოდებისას ოპერაცია ითვლება შენობა-ნაგებობის მიწოდებად.

მუხლი 178. წარმომადგენლის მიერ განხორციელებული ოპერაცია

1. წარმომადგენლის მიერ საქონლის/მომსახურების მიწოდება ითვლება დამკვეთის ოპერაციად, გარდა წარმომადგენლის მიერ დამკვეთისათვის გაწეული მომსახურებისა.

2. ამ მუხლის პირველი ნაწილი არ ეხება საქართველოში არარეზიდენტის მიერ რეზიდენტი წარმომადგენლის მეშვეობით საქონლის მიწოდებას, როცა ეს არარეზიდენტი არ არის რეგისტრირებული დღგ-ის გადამხდელად საქართველოში. ამ შემთხვევაში დღგ-ით დაბეგვრის მიზნით მიწოდება წარმომადგენლის მიერ განხორციელებულად ითვლება.

3. ტურისტული საწარმოს მიერ ფიზიკური პირისაგან მიღებული სასტუმროს აქტივების/მათი ნაწილის გამოყენებით სასტუმრო მომსახურების გაწევა განიხილება ტურისტული საწარმოს ოპერაციად და დღგ-ით იბეგრება ტურისტული საწარმოსთვის ამ კოდექსით დადგენილი წესის შესაბამისად.

მუხლი 179. დასაბეგრი ოპერაციის თანხის კორექტირება**1. დასაბეგრი ოპერაციის თანხა კორექტირდება შემდეგი გარემოებების დადგომისას:**

- ა) გაუქმებულია დასაბეგრი ოპერაცია, მათ შორის, ხელახალი რეგისტრაციის დროს დღგ-ის გადამხდელად წინა რეგისტრაციის გაუქმებისას მიწოდებად განხილული საქონლის არსებულ ნაშთზე;
- ბ) შეცვლილია დასაბეგრი ოპერაციის სახე;
- გ) ფასების შემცირების ან სხვა მიზეზით შეცვლილია ოპერაციაზე ადრე შეთანხმებული კომპენსაციის თანხა, გარდა ვალუტის კურსის ცვლილებით გამოწვეული ცვლილებისა;
- დ) საქონელი/მომსახურება სრულად ან ნაწილობრივ უბრუნდება დღგ-ის გადამხდელს.

2. ამ მუხლის პირველ ნაწილში აღნიშნული ერთ-ერთი გარემოების დადგომისას დასაბეგრი ოპერაციის თანხა კორექტირდება, თუ გადამხდელის მიერ:

- ა) საგადასახადო ორგანოში წარდგენილია ან/და დღგ-ის დეკლარაციაში ასახულია დღგ-ის ანგარიშ-ფაქტურა, რომელშიც დღგ-ის თანხა არასწორად არის აღნიშნული;
- ბ) დღგ-ის დეკლარაციაში არასწორად არის აღნიშნული დღგ-ის თანხა.

გ) გამოწერილია დღგ-ის ანგარიშ-ფაქტურა, რომელშიც დღგ-ის თანხა არასწორად არის აღნიშნული**3. კორექტირების საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა** არის საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დადგენილი ფორმის დოკუმენტი, რომლითაც დასტურდება დასაბეგრი ოპერაციის კორექტირება. კორექტირების საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურის გამოწერისა და წარდგენის წესს განსაზღვრავს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი.

- 4. დასაბეგრი ოპერაციის თანხის კორექტირების დროს, თუ კორექტირების გამომწვევი გარემოების დადგომის შედეგად დასაბეგრი ოპერაციის თანხა იცვლება, შესაბამისი კორექტირება უნდა განხორციელდეს კორექტირების გამომწვევი გარემოების დადგომის საანგარიშო პერიოდში.
- 5. ელექტროენერგეტიკულ საწარმოებს („ელექტროენერგეტიკისა და ბუნებრივი გაზის შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებულ კვალიფიციურ საწარმოებს), როცა ფასების შემცირების ან სხვა მიზეზით შეცვლილია ოპერაციაზე ადრე შეთანხმებული კომპენსაციის თანხა, უფლება აქვთ, დასაბეგრი ოპერაციის თანხის კორექტირება განხორციელონ არა უგვიანეს მიმდინარე საგადასახადო წლის ბოლოსი, თუ დასაბეგრი ოპერაციის თანხის ცვლილება გამოწვეულია გარანტირებული სიმძლავრის ღირებულების (საკომპენსაციო თანხის) ცვლილებით ან/და კვალიფიციური საწარმოების მიერ წარმოებული, იმპორტირებული, მოხმარებული (შესყიდული) ან/და ექსპორტირებული ელექტროენერგიის რაოდენობების ცვლილებით, მიუხედავად იმისა, აღნიშნულის შედეგად ხორციელდება თუ არა ელექტროენერგიის გასაყიდი ან/და შესასყიდი ტარიფის (ფასის) ცვლილება. (17.12.2010. N4114)

მუხლი 180. გრანტით შეძენილ საქონელზე/მომსახურებაზე და დღგ-ის ჩათვლით თანხის დარიცხულ დღგ-ის თანხაზე გადამეტების შემთხვევაში დღგ-ის ჩათვლა ან დაბრუნება

- 1. გრანტით შეძენილ საქონელზე/მომსახურებაზე დღგ-ის ჩათვლა ან დაბრუნება ხორციელდება ამ კოდექსის 63-ე მუხლით დადგენილი წესით.

2. საანგარიშო პერიოდში ჩასათვლელი დღგ-ის თანხის გადამეტება დარიცხულ დღგ-ის თანხაზე უბრუნდება დღგ-ის გადამხდელს ამ კოდექსის 63-ე მუხლით დადგენილი წესით.

მუხლი 181. უცხო ქვეყნის მოქალაქეთა მიერ საქართველოში შეძენილ საქონელზე გადახდილი დღგ-ის თანხის დაბრუნება

1. უცხო ქვეყნის მოქალაქეებს **საქართველოში შეძენილი საქონლის საქართველოს ტერიტორიიდან გატანისას უფლება აქვთ, დაიბრუნონ ამ საქონელზე გადახდილი დღგ-ის თანხა.**
2. დღგ-ის თანხის დაბრუნება ხორციელდება საქონლის უფლებამოსილი გამყიდველის მიერ გამოწერილი სპეციალური ქვითრის საფუძველზე.
3. **დღგ-ის თანხის დაბრუნება** ხორციელდება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ საქართველოს ტერიტორიიდან საქონლის გატანა ხდება მისი **შეძენიდან 3 თვის განმავლობაში** და შეძენილი საქონლის ღირებულება ერთი ქვითრის მიხედვით **აღემატება 200 ლარს** (დღგ-ის გარეშე).
4. დღგ-ის თანხის დაბრუნების წესს, კრიტერიუმებს, რომლებსაც უნდა აკმაყოფილებდეს საქონლის უფლებამოსილი გამყიდველი, აგრეთვე იმ საქონლის ნუსხას, რომელზედაც არ ვრცელდება ეს მუხლი, განსაზღვრავს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი.

მუხლი # 181' - ევროკავშირის წევრი სახელმწიფოს დღგ-ის გადამხდელისათვის დღგ-ის თანხის დაბრუნება

1. ევროკავშირის წევრი სახელმწიფოს დღგ-ის გადამხდელს უფლება აქვს, დაიბრუნოს საქართველოში საქონლის (გარდა უძრავი ქონებისა) შეძენისას ან/და მომსახურების შეძენისას ან საქართველოში საქონლის იმპორტირებისას გადახდილი დღგ-ის თანხა, თუ აღნიშნული პირი აკმაყოფილებს ყველა შემდეგ პირობას:
 - ა) პირი საქართველოში ეკონომიკურ საქმიანობას მუდმივი დაწესებულების მეშვეობით არ ახორციელებს ან მისი საქმიანობის ადგილი ან მუდმივი საცხოვრებელი ადგილი საქართველოში არ არის;
 - ბ) პირის მიერ საქართველოში შეძენილი საქონელი/მომსახურება ან იმპორტირებული საქონელი დღგ-ით დასაბეგრ ოპერაციებში გამოიყენება;
 - გ) მსგავსი ოპერაციის განხორციელების შემთხვევაში საქართველოში დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრირებული პირი, ამ კოდექსის შესაბამისად, უფლებამოსილი იქნებოდა, ჩაეთვალა გადახდილი დღგ.
2. დღგ-ის თანხის დაბრუნების მიზნით ევროკავშირის წევრი სახელმწიფოს დღგ-ის გადამხდელი ვალდებულია დანიშნოს უფლებამოსილი წარმომადგენელი, რომელსაც ამ მუხლით გათვალისწინებული დღგ-ის თანხის დაბრუნების ფარგლებში ეკისრება გადასახადის გადამხდელისათვის ამ კოდექსით განსაზღვრული ვალდებულებები.
3. ამ მუხლით გათვალისწინებული დღგ-ის თანხის დაბრუნების წესი და პირობები, აგრეთვე კრიტერიუმები, რომლებსაც უნდა აკმაყოფილებდეს უფლებამოსილი წარმომადგენელი, განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

დამატებითი გასაცნობი ინფორმაცია

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება № 996 “ინსტრუქციის გადასახადების ადმინისტრირების შესახებ”.

მუხლები: 46; 47; 48; 49;50; 51; 52; 53; 54; 55; 56; 57; 58; 59; 60; 61; 62; 63; 64; 65; 66; 67; 68;
68(1);69; 70; 71; 71(1);72; 73; 74; 75;75(1);75(2);75(3);75(4);75(5);75(6);75(7);75(8).